

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 53. No. 211,
1938. szeptember 21., szerda.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietară: Societatea Anonimă p. editura ziarului Arad Közlöny, Inreg. in Reg. Publ. Periódice sub No. 146—1938. Trib. Arad.

Nemzetközi bizottság hajtja végre Csehszlovákiában a Prága által elfogadott angol—francia—német tervet

A magyar kormányférfiak tárgyalásai Hitlerrel Obersalzbergben. — Angol-ellenes tüntetések Moszkvában, fegyveres incidensek a csehszlovák—német határon. — A magyar államfőt vadászatra hívta meg Göring a keletporoszországi Sternbergbe — Csütörtökön tárgyal tovább Godesbergben Hitlerrel Chamberlain

Elhangzott Mussolini udinei beszéde

Az elmúlt huszonnégy óra eseményei világtörténelmi jelentőségű fordulatokban bővelkednek. Ma már bizonyosnak vehető, hogy a cseh kormány aláveti magát a nyugati nagyhatalmak határozatának, amellyel a háborús veszélyt jelentő csehszlovák kérdést likvidálni kívánják és a szovjetállam-szövetség is bejelentette, hogy egyedül nem nyújt fegyveres segítséget a Hodzsa-kormányának, bár mindjobbban Moszkva befolyása lép előtérbe Prágában. Feltűnést keltő fordulat a magyar kormányférfiak németországi útja, mely sejtetőleg máris megállapodásra vezetett a német állam fejével a csehszlovákiai magyarság jövőbeli sorsát illetően. Megállapítható, hogy a fegyveres incidensek ellenére is a háborús veszély elvonulójában van Középeurópa nyugati részén s bár Mussolini udinei megnyilatkozása a fegyveres öntudat felkészült beszéde volt, remény maradt rá, hogy Chamberlain, Daladier, Hitler és Ciano gróf további tanácskozásaival egyidejűleg nemzetközi bizottság útján lehet újra visszaállítani a népek békéjét a háború által veszélyeztetett területeken.

Részletes jelentéseinket egyébként az alábbiakban foglaltuk össze:

Elvben már hajlandó tárgyalni Prága

Kedd délig angol hivatalos helyre még nem érkezett meg a csehszlovák kormány válasza az angol—francia javaslatra a szudeta-probléma megoldásával kapcsolatban. A Londonba érkezett jelentések azonban arról számolnak be, hogy a csehszlovák kormány hajlandónak mutatkozik elvben megtárgyalni az egyezmény alapjait.

Newyorkból jelentik: A Newyork Herald Tribune című lap legutóbbi számában hosszasan foglalkozik a csehszlovák állam jövőjével, abban az esetben, ha teljesül Hitler kívánsága és a szudeta-területeket megkapja Németország. A lap felteszi a kérdést, hogy vajon Csehszlovákia képes lesz-e gazdaságilag fenntartani magát és hogy a megmaradó kisebbségek milyéni álláspontot foglalnak el majd az új csehszlovák államban? A cikk írója annak a nézetének ad kifejezést, hogy ha a békét a szudeta-terület Németországhoz való csatlakozásával meg lehet menteni, akkor mindent el kell követni, hogy az tényleges és állandó legyen. Kétséges azonban — fejeződik be a cikk — vajon Hitler nem támaszt-e majd ezután is újabb követeléseket?

Csehország el akarja kerülni a háborút és vérontást

A Reuter ügynökség jelenti: Prágai felelős körök kijelentései szerint a politikai miniszterek tanácsa, amely tegnap Benes köztársasági elnök elnöklése alatt ülésezett, úgy határozott, hogy a háború elkerülése céljából, elvben elfogadja a londoni francia—angol javaslatokat, de azt kéri a francia és angol kormányoktól, hogy részletesen ismertesse vele a javaslatot, mielőtt még arra válaszolna. A politikai miniszterek tanácsa attól az elvtől vezéreltette magát, hogy el kell kerülni a háborút és a vérontást. (Rador.)

Az angol—francia sajtó prognózisa:

A francia főváros egyre nagyobb figyelmet szentel a csehszlovákiai lengyel és magyar kérdésnek. A francia sajtó megállapítja, hogy a szudeta-területek elcsatolása önmagában még nem jelenti a kérdés rendezését. A lapok nagy része valamennyi csehszlovákiai nemzetiség jogainak kijelölése mellett foglal állást. Azt tartják, hogy a tisztulási folyamat meggyorsítására Olaszország fellépése jó hatást tett. A Jour szerint oktatás lenne feltételezni, hogy Magyarország és Lengyelország is garantálnák az újjászervezett Csehszlovákia határait, ha nem elégítik ki a követeléseiket. A Matin azt jelenti, hogy a francia államférfiak Londonban azt javasolták, hogy a szudeta-területek átcsatolása után az új Csehszlovákia hatá-

rait ne csak Franciaország, hanem Anglia is vállaljon garanciát azzal a fenntartással, hogy a többi nemzetiségek jogos követeléseit

A magyar kormány vezető-tagjai Németországban

Budapest. A Magyar Távirati Iroda jelenti: IMRÉDY Béla magyar miniszterelnök, KÁNYA Kálmán külügyminiszter, KERESZTES-FISCHER Ferenc altábornagy, vezérkari főnök és PATÁKY Tibor államtitkár, ma reggel 8 órakor Obersalzbergbe utazott, hogy HITLER német birodalmi vezérrel és Ribbentrop német külügyminiszterrel a csehszlovák kérdésben megbeszélést folytassanak. A megbeszélések befejeztével a magyar kormányelnök s kísérete azonnal hazautazik.

Ujabb jelentéseink szerint Imrédy magyar miniszterelnök és Kánya Kálmán külügyminiszter kedden délelőtt Obersalzbergben megbeszélést folytattak Hitler birodalmi vezérrel. A megbeszélésen résztvett Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter is. Politikai körökben úgy tudják, hogy a megbeszélések a csehszlovákiai problémát és a szudeta népcsoport ügyét vették vizsgálat alá magyar szempontból. A magyar államférfiak délelőtt 11 órakor érkeztek Obersalzbergbe és Hitler vendégül látta őket ebéden is. A délután folyamán Imrédy miniszterelnök és Kánya külügyminiszter légi uton visszatartak Budapestre.

Berchtesgaden. A Német Távirati Iroda jelenti: A birodalmi vezérnél lefolyt megbeszélés-

szintén kielégítik. A francia javaslatot angol részről támogatják.

Az angol lapok most már szintén hűvösen szemlélik Csehszlovákia vergődését. A News Chronicle lehetségesnek tartja, hogy a csehszlovák nép felháborodása elsöpri a prágai kormányt helyéről. A lapok közlik azt is, hogy a Kárpátalján tovább tart a katonák bevonultatása. Félragaszokon egyáltalán nem tettek közzé semmiféle rendelkezést. A behívottakért csendőrök mennek el a lakásokra és néha éjszakai álmából keltik fel az illetőket, hogy elvigyék. Jelenleg az 1912—1913—1914-es korosztályok vonulnak be. Pózosonyban a lakosság nagy része kiköltözött a városból vidékre. Ugy tudják, hogy a helyzet rosszabbodása esetén a várost Turóc-szentmártonba fogják átköltöztetni.

sek során Hitler a német problémákat tárta fel, míg a magyar államférfiak ismertették az egész magyar népnek azt a megrendíthetetlen követelését, hogy a csehszlovákiai magyar kisebbségek is kaphassák meg az önrendelkezés jogát.

A magyar kormányférfiak visszaérkezése Budapestre

A magyar államférfiak délután tértek vissza Budapestre, ugyancsak repülőgéppel. Fogadtatásukra nagyszámú, előkelő közönség gyűlt egybe a budaörsi repülőtéren, ahol a miniszterelnök és a külügyminiszter, valamint a kíséretükben lévő hivatalos személyiségek jókedvűen szálltak ki a gépből. Tasnády Nagy András, a Nemzeti Egység Pártjának országos elnöke üdvözölte a hazatérő kormányférfiakat s szavaira Imrédy miniszterelnök válaszolt. Hangsúlyozta, hogy a magyar nemzethez kíván szólni és elmondotta, hogy Németországban Hitler vezérkancellárral és Ribbentrop külügyminiszterrel tárgyaltak igen megértő, baráti hangulatban.

— Ennek a megbeszélésnek jelentőségét — mondotta többek között a magyar miniszterelnök, — csak fokozza, hogy a közeli napokban, vagy órákban újabb angol—német megbeszélés következik.

Rámutatott arra, hogy a tanácskozások során kizárólag a csehszlovák problémára vonatkozólag folytattak megbeszélést, tekintettel a szudeta népcsoport és a csehszlovákiai magyarság helyzetére. Végül — hivatkozással a történelmi felelősséggel terhes időkre — fegyelmet és egységet kért a magyar nemzet minden tagjától.

A lengyel követ Hitlernél

Berlinből jelenti a D. N. B., hogy Hitler vezér és kancellár a magyar államférfiak elutazása

Nemzetközi bizottság hajtja végre Csehszlovákiában az angol—francia reorganizációs tervet

Ujabb londoni értesülések szerint Prága elfogadta tárgyalási alapul a francia—angol javaslatot, Chamberlain angol kormányelnök és Hitler birodalmi vezér újabb tanácskozásai után valószínűleg már szombaton nemzetközi bizottság utazik Prágába. Egyes körökben úgy tudják, hogy Runciman lord jelenlegi küldöttségét alakítják át nemzetközi bizottsággá, amelyben nemcsak az angol—francia és német kiküldöttek kapnának helyet, hanem a lengyelek és magyarok is. Más oldalról úgy hírlik, hogy a nemzetközi bizottság teljesen új alakulat lesz, amely a

után a berlini lengyel követet fogadta kihallgatáson.

Cseh kormányintézkedések a csehszlovák korona védelmére

Prágából jelentik: Az állandó parlamenti bizottság legutóbbi ülésén törvényjavaslatot nyújtottak be, amely a cseh korona hatályosabb védelmét van hivatva megvalósítani. A Csehszlovák Nemzeti Bank alapszabályait is megváltoztatták.

francia—angol javaslat végrehajtásának módjait vitatja meg a csehszlovák kormánnyal és gondoskodik a revíziós intézkedések végrehajtásáról. E híreket azonban fenntartással kell fogadni — lüzl hozzá a londoni hírforrás.

A Daily Express jelentése szerint az angol parlament mindkét házáat még mára összehívták. A terv szerint az alsóházban Chamberlain, a lordok házában pedig Halifax lord fogja ismertetni a történeteket és a megoldási tervet. Hír szerint ezután Chamberlain bizalmi szavazatot fog kérni.

Allítólagos angol aggályok...

Londonból jelentik: Angol politikai körökben lehangoltsággal állapítják meg, hogy Németország a szudetanémet kérdés esetleges megoldásával sem hajlandó beérni, hanem egyéb, fontos követelmények teljesítését követeli. Hitler követelményként állította fel azt a feltételt, hogy német—csehszlovák kereskedelmi egyezményt irjanak alá, amelynek rendelkezései kölcsönös előjogokat biztosít egy másnak. Ezek szerint Németország preferenciális elbánásban részesítene a csehszlovákiai eredetű árukat. Hitler tervzetének másik pontja, hogy oszlassák fel a csehszlovákiai kommunista pártot, ugyanez pedig szakítsák meg a csehszlovák—szovjet katonai kapcsolatokat. A csehszlovák—francia szerződés fenntartását nem ellenzi Hitler.

VI. György angol király kedden kihallgatáson fogadta Halifax lord külügyminisztert, aki részletesen ismertette az uralkodóval az utóbbi napok eseményeit.

Mi a helyzet pillanatnyilag Prágában?

A külföldi lap tudósítók a pillanatnyi prágai helyzetet nagyjából majdnem egyenlően a következőkben jellemzik: A csehszlovák fővárosra válságos órák hangulata nehezedik még ma is, az angol—francia terv átnyújtásának második napján. Ma már az egész csehszlovák közvélemény tisztában van azzal, hogy a nemzetiségi kérdést csakis területi engedmények árán lehet megoldani. Ez a felismerés a cseh nép széles köreiben erős elkeseredést váltott ki. Kedden a déli órákban azonban a lemondás kezd tért nyerni. A prágai kormány néhány órákat kellett, hogy átéljen. Hodzsa Milan miniszterelnök már hétfőn este hangoztatta párthívei és szűkebb baráti köreiben, hogy a kormánypártok felfogása ebben a kérdésben egységes. Ennek ellenére, most már nyilvánosságra kerültek azok a megbízható hírek, amelyek tudnak arról, hogy Bechyně miniszterelnök helyettes és földművelésügyi miniszter még a legutóbbi erősen foglalt állást minden fajta terület átengedése ellen. Csehszlovákia fennállása és jövője szempontjából a legveszélyesebb elintézésnek minősítette a terület átengedés szándékát és felhívta a lakosságot: az ilyen esetleges külföldi felhívással szemben bizzanak a kormányban és a hadseregben. Ennek a felfogásának a hétfői minisztertanács is kifejezést adott és ragaszkodott az álláspontjához és a minisztertanács során éles ellentétbe jutott Hodzsa Milan miniszterelnök felfogásával. Hosszas tanácskozások után Benes köztársasági elnök előtt simultak el még is ezek az ellentétek. Egyes cseh nacionalista körök is felléptek a francia—angol megoldási

terv elfogadása ellen és meg is mozgatták a szervezeteiket, de mivel nem találtak kellő meghallgatásra, kénytelenek voltak az akciójukat abbahagyni. Kétséges még a kommunisták magatartása. Amióta ugyanis a nemzetiségi válság kitört, a kommunisták heves kardcsörtető politikát kezdtek folytatni. De rossz hatást tett rájuk is Moszkva álláspontja, amely szintén hétfőn este vált ismeretessé, hogy csak abban az esetben hajlandó a szovjet hadsereg Prága segítségére sietni, ha ugyanezt teszi Franciaország is.

Mussolini udinei beszéde a feketeingésekhez

Mussolini miniszterelnök kedden délután az udinei városháza erkélyéről mondotta el beszédét:

— Először arról emlékezem meg, hogy tizenhat évvel ezelőtt beszéltem utóliára e városban — mondotta Mussolini, — amikor innen jelentettem be a „Marcia su Roma”-t. Akkor azért jöttem közzétek, mert Udine egyik fővárosa volt a háborúnak. Olaszok nélkül járunk az utakon, tartózkodtak e falak között és élvezték e város és e környék nagyszerű természetét.

— Nem akarok sokáig időzni a múltnál, mert akaratom a jövőbe néz. Mindamellett emlékeztetek benneteket és a világot arra, mi volt Olaszország 1922. szeptember 20-ika előtt és mi vé fejlődött azóta ki. Akkor Olaszország népe szenvedett, mert a béke nem felelt meg az érte hozott óriási áldozatoknak. Egy nép volt, amely nem tudott hinni a tulgyakran változó kormányoknak és ilyen körülmények között kezdte meg a fasizmus harcát mindenre készen, még akadályokkal szemben is — ha szükség úgy kívánta — hogy megvalósítsa azt a programot, amelyet innen néktek bejelenttem. Tizenhat év telt el és azóta Olaszország felemelkedett nép lett.

— Olaszország ma egy állam. Olaszország ma egy birodalom — jelentette ki a főmeg rivallgása között Mussolini. — A mezők és gyárak népei ma már nem idegenek az államban, hanem annak legfőbb szereplői és ez a fasista forradalom legmélyebb értelme. Ezt akartuk megvalósítani napról-napra, évről-évre és ha felakarjuk állítani tizenhat év egyenlőségét, akkor a mérleg a legkedvezőbb. Határainkat biztosítottuk. Teljesen elfoglaltuk Lybiát és felszámoltuk egy beteg béke kívénhedt diplomáciai korszakát. Olyan erősek vagyunk földön, tengeren és levegőben, mint még soha nem voltunk!

— Fegyvereink hatalmán túl azonban bír-

Nem ismerik a tisztikar véleményét sem, de biztosra veszik, hogy a cseh tábornoki kar az állam védelme kérdésében ugyanazt az álláspontot foglalja majd el, amit Benes elnök tart szükségesnek. A prágai politikai körök most az a gondolat is foglalkoztatja, mi történne akkor, ha a szudeták megkapnák a kívánt területeket, míg a többi nemzetiségeknek nem adnának semmit? Jól értesült körök attól tartanak, hogy a válság ebben az esetben sem simulna el, mert a szomszédos államokkal a sürdősök továbbra is fennmaradnának.

Itt írjuk meg egyébként, hogy — amint ismeretes, — gróf Eszterházy Jánost, a szlovéniai magyar párt vezetőjét a csehszlovák hatóságok nem engedték átkelni a határon. Ujabbán Pozsonynál megengedték, hogy Eszterházy János gróf Magyarországra utazzon, bár továbbra is fennáll az a tilalom, amely szerint 18 és 60 év közötti csehszlovák állampolgárok nem hagyhatják el a köztársaság területét.

Francia vélemény a magyar és lengyel követelésekről

A Paris Soir a magyar és lengyel nemzetiségek állásfoglalásával kapcsolatban megállapítja, hogy Csehszlovákiát teljes felbomlás fenyegeti. A Liberte utal arra, hogy a magyar és lengyel nemzetiségek önrendelkezési jogára vonatkozó követeléseit olasz hivatalos körök helyeslik. A Petit Bleu emlékeztet arra, hogy Csehszlovákiában közel egymillió magyar és 200 ezer lengyel nemzetiség él.

Runciman küldetését befejezettnek tekintik

Runciman lord felesége a küldöttség egy másik tagjának feleségével együtt vasárnap este visszatért Londonba. Ebből arra következtetnek, hogy Runciman nem tér vissza Prágába, mert az angol kormány a lord küldetését már befejezettnek látja.

— Inkább azt akarjuk, hogy féljenek tőlünk, s nem törődünk mások gyűlöletével! A világ meg kell, hogy ismerje az új Fasista Olaszországot, a kemény, elszánt és harcra kész Olaszországot! A fasizmus tizenhat éve alatt az olasz nép megtanulta azt a csodálatos viselkedést is, amelynek azokban a napokban voltunk tanúi, mikor más népek a válság és félelem hullámai között remegtek. Az olasz nép nem vesztette el nyugalmát és nem kellett haldogvásra tanítani, mert a háború, a csaták és a fasizmus husz éve acéltömbbé kovácsolta az olasz népet. És ha holnap új próbára hívnám ezt a népet, bizonyos, hogy egy percig sem tértovábbna!

— Udinei feketeingések! Higgyétek el nekem, hogy mély meghatottsággal jöttem el közeitek és büszkén állapítom meg, hogy az idők során nem változtatok meg. És most megkérdem: ugyanazok vagytok-e, mint tizenhat év előtt és készek vagytok-e engedelmeskedni, küzdeni, áldozni, harcolni, mint annakidején?

CORSO: 5, 7.15 és 9.30 órákon. Tel. 20-65.
Egy különlegesen érdekes szórakoztató vigjáték a testőrnövészek életéből
ÉLJ, SZERESS, TANULJ,
Robert Montgomery, Rosalind Russell és Robert Benchley.

A Ducenak erre a szavára a tömeg zúgó „igen”-nel válaszolt. Mussolini ezután a követ kezű szavakkal fejezte be beszédét:

— Nem vártam más választ tőletek és most figyeljétek a szavamra: akkor utunk Rómába vezetett, most pedig minden utunk Rómából indul ki. de utaink még nem fejeződtek be és kitérőt utainkon a jövőben senki sem lesz képes bennünket megállítani.

A tömeg hosszantartó rivallgása közben hagyta el Mussolini a városháza erkélyét, honnan nagy érdeklődéssel várt beszéde elhangzott. A beszédet a magyar rádió hű fordításban tolmácsolta hallgatóinak.

Ujabb fegyveres incidensek

A csehszlovákiai ostromállapotot kiterjesztették Brünaui, Friedland és Trautenau kerületekre is egész az északcsehországi határig.

A német távirati iroda jelenti: A sziléziai Schmiedebergben kedden reggel fél ötkor lövöldözés történt a cseh határon. Cseh különítmények tüzeltek egy menekülő szudetanémet csoportra. E csoport tagjai a bevonulás előtt német területre akartak szökni. A tüzelést a grenzbaudeni vámházból indították, de néhány szudetanák sikerült bombákat bedobni az épületbe, amitől az kigyulladt. Egy csendőrt megölték, egy másik csendőrt és egy vámtisztviselőt foglyul ejtettek.

Feltűnéstkelő hírek Hitler és Horthy magyar kormányzó újabb találkozásáról

A Reuter ügynökség jelenti Budapestről: Diplomáciai körökben kijelentették, hogy Horthy kormányzó ma, kedden Berchtesgadenbe utazik, ahol találkozni fog Hitler kancellárral. (Rador.)

Horthy Miklós németországi útját a legnagyobb titoktartással kezelik és kijelentik, hogy annak egyáltalában nincs hivatalos jellege. (Rador.)

A fenti híradással szemben, ugyancsak a Rador ügynökség berlini keltezéssel újabb a következőt jelenti:

Német körök és berchtesgadeni hivatalos részről megcáfolják azt a hírt, hogy HORTHY magyar kormányzó HITLER kancellár látogatására Berchtesgadenbe érkezik. Külföldiek körében azonban a nemzetközi helyzetre való tekintettel lehetségesnek tartják a magyar kormányzó látogatását. (Rador.)

A cájolat igazat jelentett: Horthy nem a Hitler, hanem Göring marsall, porosz miniszterelnök vendégeként utazott el kedden Kelet-poroszországba.

Közös magyar—lengyel határt kíván Lengyelország

Leon Blum, volt francia miniszterelnök vezér cikkét irt és megállapította, hogy Hitler a játszmát megnyerte Anglia és Franciaország ellen. A következmények azonban — szerinte — nagyon messzemenőek lesznek.

Az Oeuvre úgy tudja, hogy a lengyelek már bejelentették, hogy közös határt akarnak Magyarországgal.

A párisi lapok berlini jelentése szerint Németországban bizakodóan ítélik meg a helyzetet és azt tartják, hogy veszély nem fenyeget többé. Rámutatnak, hogy az angol—francia terv majdnem teljesen magáévá teszi Hitler követeléseit azáltal a kivétellel, hogy a vegyes lakosságú területeken nem alkalmaznak népszavazást. Lehetségesnek tartják, hogy e pont felett még vita fog megindulni.

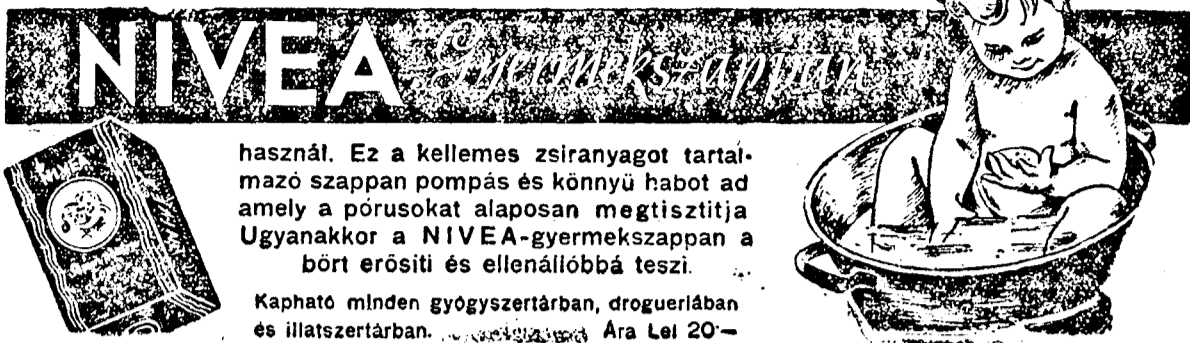
Iorga cikke a nemzetközi helyzetről

A Neamul Românesc-ban, Iorga királyi tanácsos lapjában az alábbi cikk jelent meg a nemzetközi helyzetről:

— „Amikor ezeket a sorokat írom, nem tudom milyen eredményt hoz Chamberlain csodálatos gesztusa, amellyel tultette magát minden előítéleten és sértésen, s felülemelkedett egy megsértett nagy nemzet büszkeségén, csak azért, hogy nyíltan tárgyaljon a németek vezérével, a mindkettőjüket terhelő felelősségről. Nem tudom, hogyan tér

Az állandó mosás

nem árt a bőrnek, ha Ön

NIVEA

használ. Ez a kellemes zsiranyagot tartalmazó szappan pompás és könnyű habot ad amely a pórusokat alaposan megtisztítja. Ugyanakkor a NIVEA-gyermekszappan a bőrt erősíti és ellenállóbbá teszi.

Kapható minden gyógyszerárban, droguerlában és illatszertárban. **Ara Lei 20—**

A varsói Patt ügynökség jelenti: A külügyminiszterium lapja, a Curier Porany sugalmazott cikkében a csehszlovák problémával foglalkozva bírálja annak lehetőségét, hogy a megoldás körül ismét hibák és tévedések lehetségesek, mégpedig ugyanolyan hibák, mint a melyenket 1920-ban a spaai konferencián elkövettek és amelynek a tescheni lengyelek estek áldozatul. Igen fontos lengyel érdekek forognak most kockán, ami kitűnik a többi lengyel lapok egyöntetű magatartásából is, amely nyíltan a tescheni területnek Lengyelországhoz való visszacsatolását követelik.

a feltételeket, amelyeket az általa kötött szerződések előírnak — fejezi be cikkét Iorga Nicolae.

Egy ianyar elvi-vita...

Genf. A Népszövetség illetékes bizottsága a polgári lakosságnak háboru esetén való bombázásának problémáját vitatta meg. Wallace kapitány, Anglia képviselője kérte: mondja ki a bizottság, hogy a polgári lakosság elleni légitámadás megengedhetetlen, Wellington Koo, Kína megbízottja, arra kérte a Népszövetséget, hogy a tagállamok szüntessék be a Japán számára való repülőgép és benzin-szállítást. Kína képviselője nemzetközi értekezlet összehívását javasolta a légi uton való vegyi-háboruszkodás eltiltásáról szóló egyezmény létrehozatala érdekében.

Még egy konfliktus: Kína és Göbbels között

Itt írjuk meg, hogy a kínai központi kormány berlini ügyvivője tiltakozását jelentette be a német birodalmi külügyminisztériumban, dr. Göbbelsnek a nürnbergi pártnapok alkalmával elmondott beszédének egyik kitétele miatt, Göbbels dr. ugyanis a Sárgafolyam gátjainak átvágásáról beszélve kijelentette, hogy „ez a kínai gaztett ember telenebb, mint a japánok által, a városok ellen intézett légitámadások.”

Közel száz diák jelentkezett Aradon az őszi érettségi-vizsgára

Maior Augustin professzornak, az aradi bizottság elnökének felvilágosításai az Aradi Közlöny olvasói számára

A közoktatásügyi rendelkezések értelmében kedden az egész ország területén beszüntetik az őszi érettségi vizsgálatokra való jelentkezéseket és megkezdődnek a vizsgák. Aradon a „Moise Nicoară” liceumban kezdődtek meg az érettségi vizsgálatok, ahol — különösen a keddi nap folyamán — meglepően sok diák jelentkezett a pótérettségre. A vizsgálatra jelentkező diákok a gimnázium folyosóin csoportosan beszélgetve várták a híreket: mikor kezdődik az írásbeli vizsgálat? — A felelet: szerdán reggel nyolc órakor.

Az aradi érettségi vizsga-bizottság elnöke Maior Augustin bucuresti-i egyetemi tanár, aki az Aradi Közlöny munkatársának kedden a kora esti órákban az alábbi közléseket tette:

— Az őszi pótérettségre jelentkezők számát — mondotta — még a mai nap folyamán csak hozzávetőlegesen lehet megállapítani, mert a jelentkezések, — tekintve, hogy a vizsgázók jórésze most érkezett meg Aradra — a keddi napon állandóan folyamatosan van. Az aradi vizsgabizottság előtt, — folytatta Maior Augustin egyetemi tanár — mintegy 90—100-an vizsgáznak.

— Az aradi, jugosi, karánsebesi, oravicai, brádi, dévai, szászvárosi és a petrozsényi liceumok növendékei vizsgáznak az aradi Moise Nicoaraban működő vizsgabizottság előtt.

— A „Monitorul Oficial” közölte azon közoktatásügyi rendeletet, amely szerint az őszi 1938-as pótérettségre csak azok jelentkezhetnek, akik még nem álltak négyszer az érettségiztető bizottság előtt. — Mi történik azokkal, akik négyszer megbuktak és ötödször jelentkeznek most a vizsgára?

— E kérdésben éppen ma délután kértem részletes magyarázatot Bucurestiből a közoktatásügyi minisztériumtól. Telefonon beszéltem Bratu Ioan közoktatásügyi vezérigazgatóval, aki hangsúlyozta, hogy most csak azok jelentkezhetnek érettségi vizsgálatra, akik még nem álltak négyszer érettségre. Mindazokat, akik ötödször jelentkeztek a vizsgálatra, a rendelkezéshez

híven — kénytelenek voltunk elutasítani.

— Ez a rendelkezés — fejezte be nyilatkozatát Maior Augustin egyetemi tanár — most ősszel lépett először életbe. A végrehajtási utasítást az egész ország területén eszközlik.

Stanescu 634 millió hagyatékát megkapták az örökösök

Bucurestiből jelentik: Tegnap értek véget azok a jogi formalitások, amelyeket a törvény előír a végrendelet végrehajtásához. Stanescu Ion, a fővárosi „Stanescu”, „Splendid” és „Splendid Parc” nagyszállóak tulajdonosa nemrég meghalt és 634 millió lei vagyont hagyott hátra.

A vagyon nagyrészt kulturális és jótékony célra hagyta. A bíróság most fejezte be a végrendelet végrehajtása körüli munkálatait és jogaikba helyezte az örökösöket.

URANIA 5, 7.15 és 9.30 órakor.
Claude Farrère regénye nyomán
Kis szövetségesek
Madeleine Renaud, Constante Remy.

HOLNAP PREMIER!

Kitűnő kettős műsor!

I. Pánik a levegőben

Lew Ayres, Florence Rice. Izgalmas repülőfilm.

II. A jazz bolondjai

Amerika „jazz-band” fejedelmével JACOB HILTON-nal, a világ rádióhallgatóinak kedvencével.

Csermákék az aradi bíróság előtt

Megkezdte a törvényszék a monstre széthamossági bűnpör főtárgyalását

Csermákné tovább folytatja vádaskodásait

Kedden délelőtt kezdődött meg hatalmas érdeklődés mellett az aradi törvényszék esküdtszéki termében a *Csermák-házaspár és vádlott-társai nagyarányú csalási bűnyüvének főtárgyalása*. Az elnöki tisztet Ciorapciu bíró töltötte be, míg mellette mint szavazóbírák Popescu N. és Sanmartineanu C. foglaltak helyet. A vádat Blaniariu ügyész képviselte. A tárgyalás megkezdése után felolvasták a vádlottak és a tanúk névsorát és kiderült, hogy a közel száz tanu közül igen sokan nem jelennek meg. Ezután azt állapították meg, hogy Csermák Ferenc nem beszél románul és ezért tolmácsra van szükség, mire a tárgyalást felfüggesztették egészen addig, amíg tolmácsot kerítettek elő. Valamivel 11 óra előtt vonult be újra a bíróság és Ciorapciu elnök közölte, hogy a tolmács szerepét dr. Stanojev Miklós ügyvéd vállalta.

Miután a személyi adatokat a vádlottakról felvették, kezdetét vette a vádirat felolvasása. A negyven oldalas vádiratot Benea jegyző olvasta fel és az 11 órától 1 óráig tartott. A vádiratnak csaknem minden részlete már hónapok óta ismeretes az Aradi Közlöny olvasói előtt, miután azt a több éve huzódó bonyolult bűnyü leleplezése idején a teljes részletességében közöltük. A Csermák-házaspár multját leplezi le a detektívregénynek beillő vádirat, hogy „lett” az egyszerű mosónőből „milliomosnő” és hogyan lett Csermák Ferenc vasúti festőből „festőművész”. Csermákék számtalan csalást követtek el már előző államhályeiken, így például Jugoszláviában és Csehszlovákiában és amikor ott forró lett a talaj számukra, kénytelenek voltak átteni székhelyüket Romániába.

A károsultak közül a következők tettek fel jelentést: Bugnariu Ioan 2900 lei miatt, Balogh Ferencné 4050 lei, Barna Athanasz 62.500 lei, Costea Romulus 200.000 lei, Costea Elena 50.000 lei, Hartmann Kálmánné 245.000 lei, Hoffmann Mária (Lyone üzlet) 16.500 lei, Ispravnic Moise 21.800 lei, Kohn Gábor 2527, Menczer Oszkár 9100 lei, Lingurar Florea 60.000 lei, Mihályi Margit 11.591 lei, Minof T. le 4046 lei, Saltz Maxné 29.855 lei, Stan Victoria 100.000 lei, Strakovits Jenő 3703 lei, Son Klára 10.617 lei és Ulici Lázár 3200 lei. Összesen 836.889 lei miatt történt feljelentés.

A vádirat Csermák Ferencné és férje ellen többszöri csalás büntette miatt. Kratochwill Jean ellen cimborlás vétsége és csalás büntetésében való bűnrészesség miatt, míg a többi vádlott ellen ugyancsak csalás büntetésében való bűnrészesség miatt emelt vádat.

Délután négy órakor ismét zsúfolásig felt meg a tárgyalóterem és ekkor vette kezdetét az elsődendő vádlott Csermák Ferencné kihallgatása.

Vallomását azzal kezdte, hogy nem érzi magát bűnösnek. Elmondotta, hogy férjével és öt gyermekével együtt jött Romániába, Jugoszláviából. Az elnök kérdésére kijelentette, hogy nem felelt azért a vallomásaért, amit a vizsgálóbíró előtt tett tekintve, hogy nem tud románul és az általa aláírt jegyzőkönyvet nem érte, Romániában első államuk Turnu Severin volt, majd Aradra jöttek és a Horváth-szállodában szálltak meg. Később megismerkedett Putici Victorral és feleségével, akik lakást adtak számukra. Arad különben annyira megfetszett nekik, — különösen férjének, aki azt is elhatározta, hogy lefesti a várost — hogy néhány hónapra hosszabbították meg ittmaradásukat.

Elnök: Milyen haszna volt magának abból, hogy kölcsönöket kért?

Csermákné: Nem sok. (Derűtség.) Engem, mint a bolondot járatnak. Elmentem Putici Victorral Ispravnic Moisehoz, Putici valamit beszélt velem és később átadott nekem Ispravnic felesége tizezer leit, amiből én csak három ezret kaptam. A többit elosztottam másokkal...

Elnök: Miért osztották el a pénzt?

Csermákné: Mert megfenyegettek, hogy feljelentenek.

A továbbiakban Csermákné állandó vádakkal vette Hartmann Kálmánnét és Putici Victorékat.

Csermákné állandóan olyan állításokat kevert beszédébe, ami nem tartozott oda. Ezért figyelmeztették is. Arra a kérdésre, hogy a 65—70 ezer pengőről, amely állítólag az ő tulajdona, van-e nyugtája azt válaszolta, hogy talán megvan, ha nem dobta az értékpapirokkal együtt a tűzbe. Azt állította ugyanis, hogy 317 ezer csehkoronát érő értékpapirokat bedobta a tűzbe.

Csermákné ezután Kratochwill Jean mérnök szerepéről beszélt. Azt állította, hogy Bucurestiben az angol—csehszlovák bankban ismerkedtek meg vele és nem is ő, hanem Puticiné. Amikor megszórták Bucurestiben, Kratochwill adott a részükre egyszer 20, másszor pedig 10 ezer leit. Különben vállalta azt is, hogy gyermekeit csehszlovákiai iskolába juttatja. Aradon is járt Kratochwill náluk. Alálabban vallomásában mentegette a mérnököt.

Rövid szünetet rendeztek el ezután, majd pedig Ispravnic Moise, az egyik károsult kérte soron kívüli kihallgatását. Az elnök ezt visszautasította, majd folytatta Csermákné kihallgatását. Kratochwill további szerepét igyekezett tisztázni az elnök, majd pedig Putici Livius dr. velük való összeköttetéséről faggatta. Csermákné kijelentette, hogy Putici Livius dr. azért nem tudhatott semmit az ügyről, mert haragban volt Putici Victorékkal és azok az ő lelkére kötötték, hogy ne szóljon az ügyvédnek, — aki leányának udvarolt, — a kölcsönökről. Azután az adósságokról beszélt és nem akarta elismerni, hogy a Mihályi-cukrászdában 11 ezer leien felüli adósságot csinált, sem azt, hogy a Kohn-fűszerüzletben 25 ezer leivel maradt adós. A Hartmann-ékszerüzletnek tartozik, de jóval kevessebbel, mint amennyit Hartmann Kálmánné követel tőle. Ujabb humoros jelenetre adott alkalmat, hogy kijelentette: soha sem két semmit és úgy Hartmanné, mint a többi hitelezői küldözték a lakására a pénzt és az árut. A tárgyalást szerdán délelőtt 9 órakor folytatják.

Mindegy körülmények között visszautasítják a középiskolákban létszám-felett jelentkező növendékek felvételét!

Bucurestiből jelentik: A közoktatásiügyi minisztérium közleménye: Miután a középiskolai törvény megállapítja, hogy az alsóbb osztályokba 50, a felsőbb osztályokba pedig csak 40 tanuló lehet felvenni, a számfelületi jelentkezők minden körülmények között visszautasítandók. Az ilyen kérelmeket irattárba kell helyezni. Ugyanezen törvény rendelkezése szerint érettségire csak háromszor lehet jelentkezni. Az érettségi bizottságok elnökei kötelesek megállapítani, hogy a jelöltek nem jelentkeznek-e többször mint háromszor és ha igen, úgy ezek vizsgáztatását el kell tiltani.

Popescu Petre munkaügyi vezérfelügyelő felhívása a magántisztviselők munkaideje ügyében

A közelmúltban tudvalevőleg törvény jelent meg, amely a magántisztviselők munkaidejét szabályozza és úgy intézkedik, hogy a magántisztviselők sem dolgozhatnak többet napi nyolc óránál. Ennek a törvénynek alkalmazásával kapcsolatban Popescu Petre aradi munkaügyi vezérfelügyelő a következő felhívást intézi az érdekeltekhez:

— A törvény rendelkezéseit egyesek félreértették és arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a magántisztviselők kötelező nyolcórás munkaideje nem vonatkozik azokra a tisztviselőkre, akik nyílt üzletekben végeznek irodai munkát, így például: levelezést, könyvelést, vagy pedig az üzlet pénztárában ülnek. A törvény rendelkezése világos: a nyolc órás munkaidejű: úgy a kereskedelemben, mint az iparban dolgozó magántisztviselőkre vonatkoztatva bevezették. Így tehát nyolc órán túl az üzletekben csak a kiszolgáló kereskedelmi alkalmazottak dolgozhatnak, a tisztviselők, beleértve azokat is, akik az üzletek pénztárában ülnek, nem. Felhívom tehát az érdekelteket a fenti törvényes intézkedések betartására annál is inkább, mert már a legközelebbi jövőben szigorúan ellenőrzik.

Teljesen átépítik az aradi igazságügyi palotát

Egy új emeletet építenek a marosparti épületre

Néhány héttel ezelőtt pályázatot irtak ki az aradi törvényszék épületének átépítésére. A pályázat körülbelül két héttel ezelőtt zárult le és ennek eredményeképpen már a mult héten

az építőmunkások egész raja szállta meg az aradi törvényszék épületét

és megkezdődött a munka, amellyel a törvényszéki palotát teljesen átépítik.

Mint köztudomású a törvényszéken az eddigi három tagozat helyett a jövőben négy tagozat lesz és ennek a negyedik tagozatnak részére nem találtak megfelelő termeteket. Miután az épület szűknek bizonyult, az igazságügyminisztérium engedélyével árlejtést irtak ki az átépítésre és oly módon kívánják megoldani a felemerült nehézségeket, hogy

még egy emeletet huznak az épület fölé.

A munkálatok elkészítését a legolcsóbb ajánlattévő bucurestii Auerbach építészre bízták, aki maga irányítja a már folyó munkálatokat. A nagyszabású építkezés négy és félmillió leibe kerül és ennek a munkának csak egy részét végzik el ebben az esztendőben,

a másik részére pedig tavasszal kerül sor.

Az ősszel elvégzendő munka mintegy másfél millió leit tesz ki. Elsősorban lebontották a törvényszék bejárata fölött lévő kupolát és ide építik meg a második emeletet, amely egyelőre csupán a Carol körüti részen az eddigi gyámhatósági hivataltól a park felé eső részen, az esküdtszéki teremig fog huzódni. Ebben az évben nem is fejezik be az emeleti munkálatokat, hogy tavasszal nyomban folytathassák és körös-körül megépíthessék a második emeletet.

A főbejárat feletti második emeleten nyer majd elhelyezést a negyedik tagozat tárgyalóterme, valamint a bírák szobája és a tavasszal átépítendő többi emeleti részeken oldják meg azt a

problémát, amely régen foglalkoztatja már az aradi törvényszék irányítóit:

a büntetőjárásbírók elhelyezését.

A büntetőjárásbírók eddig a városházán működtek, ami a bírák szempontjából rendkívül kényelmetlen volt és a városházán lévő helyiségek sem voltak megfelelőek.

Ugyancsak az új emeleti részen nyer majd elhelyezést a munkabírók is.

Az idegen állampolgárok képesítési iratainak felülvizsgálása

Ismeretes, hogy a szakmai előkészítésről szóló törvény, amelynek rendelkezései alapján a képesítési könyveket az érdekelteknek be kell cserélniök, a külföldi állampolgárságu képesített munkaerők számára is kötelezővé teszik képesítésük igazolását, ha az illető külföldiek munkavállalási engedéllyel bírnak. Már az elmúlt esztendőben, az idegen állampolgárok rendszeres évi felülvizsgálása alkalmával be kellett nyújtaniok a képesítést igazoló irataikat is, hogy ezt egy ad-hoc bizottság vizsgálja felül és adja meg a román törvények alapján is a működési engedélyt. Ezek az ad-hoc bizottságok az egész országban felfüggesztették működésüket, úgy hogy a képesítésre vonatkozó ellenőrzés a minősített külföldi szakmunkaerőknél elmaradt. Most a munkaügyi minisztérium távirati intézkedésére országszerte ismét megkezdik az ez irányú ellenőrzést. Az aradi bizottság tagjai: Popescu Petre munkaügyi vezérfelügyelő, Murgau Liviu rendőrkezes és Filipas Ioan a munkakamara megbízottja. Még e héten megkezdődik és előreláthatólag be is fejeződik a külföldiek képesítésére vonatkozó ellenőrzés, ami adott esetben szakvizsgát eredményezhet.

Idősebb Szendrey Mihály kapta meg az aradi színház bérletét

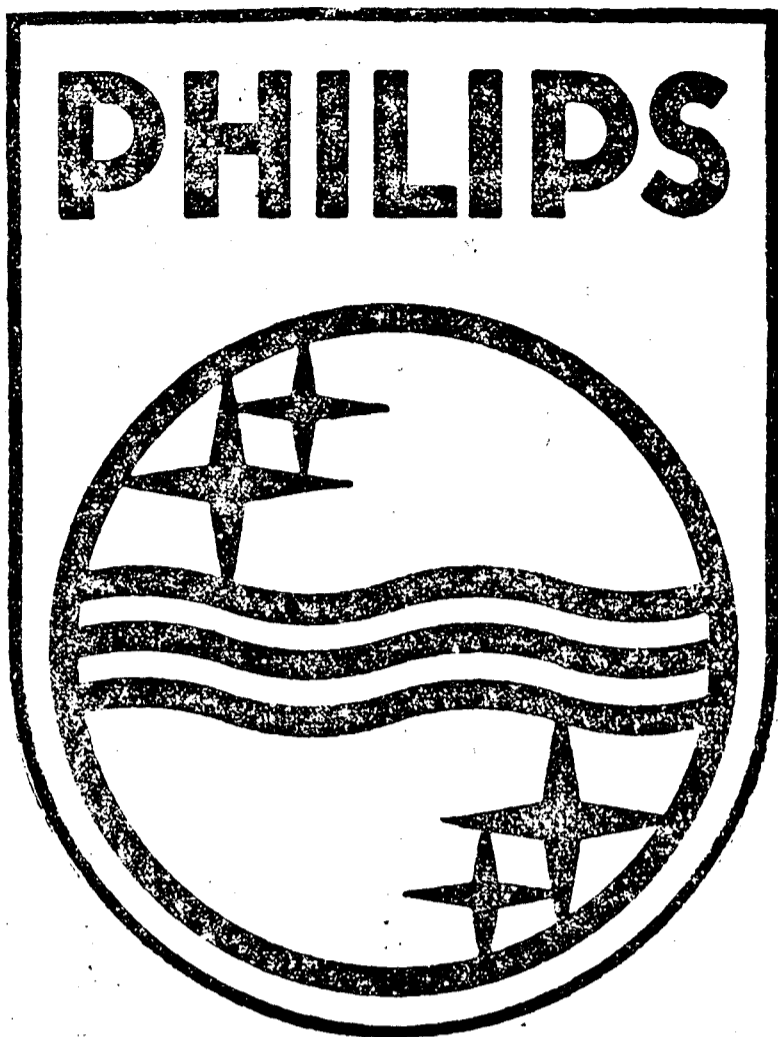
Vlad Alexandru tábornok polgármester a magyar társulatnak adott engedélyen kívül fenntartja a döntés jogát minden más igénylés ügyében. Szendrey Mihály megkezdte az aradi magyar színjátszás idényének megszervezését.

Kedd délelőtt megtörtént a döntés az aradi magyar színjátszás ügyében: Vlad Alexandru tábornok, Aradváros polgármestere, Szendrey Mihály szinigazgató számára engedélyezte a színházépület használatát, adott esetben azonban a város vezetősége dönt a színház használatára vonatkozó minden más igénylés felett.

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a magyar szintársulat számára két igénylés érkezett a város vezetőségéhez. Az egyik kérvényező idősebb Szendrey Mihály, a másik pedig Kozma Hugó, volt aradi szinigazgató, a társulat hosszú éveken át nagy népszerűségnek örvendő jellegzettsége. Mivel Kozma Hugó időközben a Thalia R. T.-vel történt megegyezés alapján megszervezte a marosvásárhelyi magyar színjátszást és tárgyalásokat folytat Szatmár város vezetőségével is arra, hogy ebben a viszonylatban is társulatával használja ki a színiévadot, az aradi színház iránti kérelme tulajdonképpen időszerűtlenné vált úgy, hogy egyedüli komoly igénylőként idősebb Szendrey Mihály szorgalmazta a színház rendelkezésére bocsátását. Tekintettel arra, hogy a társulat megszervezése egyre sürgetőbbé vált, Szendrey Mihály újabb kérelemmel fordult Vlad tábornokhoz, hogy a polgármester döntse el: ki nyeri el a színház bérletét és így kinek áll majd módjában a társulat összeállítása és az évadnak a megkezdése.

Kedden délben a polgármester végül is elhatározta, hogy Szendrey Mihály kérvényét elfogadja és egész esztendőre lehetővé teszi számára a színház igénybe vételét. A polgármester döntése szerint a városvezetőség nem adja kiülön és kizárólag érbe senkinek a színházat, hanem továbbra is fenntartja a maga számára a döntést minden külön igénylés esetére. Magyar társulatként azonban kizárólag a Szendrey által megszervezendő együttest ismeri el és az igazgató számára díjmentesen bocsátja rendelkezésre a színházat. A ruhatár és a színházi falatozó az igazgató vállalkozása, illetve úgy a ruhatárt, mint a falatozót Szendrey adhatja majd érbe.

A döntés alapján Szendrey Mihály, aki a temesvári színház bérletét is elnyerte, megkezdte társulata szervezését, aminek befejezése után megnyitja az aradi magyar színjátszási icénynt.

PHILIPS RADIO

megnyitja az új szerezont a

SZENZACIONALIS 1939-ES MODELLEKKEL

KERESSE FEL A VISZONTELADÓINKAT

Bemutattja
kizárólag:

Philips rádiószalon Rosenfeld Géza Uj Neuman h z

Törvény jelenik meg az ipari vállalkozások szabályozásáról

Négy kategóriába osztják a köz- és magánmunkák vállalkozóit

Bucurestiből jelentik: Bucurestii jelentés szerint törvényjavaslat készül a köz- és magánmunkák új megszervezéséről. Ennek a javaslatnak rendkívüli fontosságu ujtása, hogy az ipari munkavállalások jogát a jövőben képzettséghez köti és a javaslat értelmében vállalkozók ezentul csak a következők lehetnek:

1. Mérnökök és elismert diplomájú építészek.

2. Közmunkák vezetői és elismert diplomájú vezető építészek.

3. A felső ipariskolák és elismert építészköiskolák végzett növendékei.

Semmilyen körülmények között nem lehet vállalkozók: akik fizetésképtelenek voltak (még ha időközben rehabilitálva lettek is volna), fegyelmi, vagy büntető uton állásukból felfüggesztett volt köztisztviselők, valamint mindazok, akik büntetett előéletűek.

A törvényjavaslat a vállalkozók négy kategóriáját állapítja meg: 1. I. osztályu vállalkozók. 2. II. osztályu vállalkozók. 3. III. osztályu vállalkozók és 4. Kezdő vállalkozók.

I. osztályu vállalkozók lehetnek elismert diplomával rendelkező mérnökök, vagy építészek, akik 5 évig, mint II. osztályu vállalkozók működtek és összesen 20 millió lei értékü munkát végeztek el. Bizonyos szakmá-

nál (villany, egészségügyi, berendezés, fűtés, stb.) ez a feltelezett összeg csak 10 millió lei.

II. osztályu vállalkozók lehetnek felsőiskolát végzett mérnökök és építészek, valamint azok a III. osztályu vállalkozók, akik összesen 6 millió lei értékü munkát végeztek és ezek között egy legalább 600 ezer lei értékü elvégzett munkát szerepel.

A III. osztályu vállalkozók közmunkavezetők és vezető építészek lehetnek, valamint öt évi gyakorlattal és másfél millió elvégzett munkával rendelkező kezdő vállalkozók.

Végül kezdő vállalkozók lehetnek a felső ipariskolák és építészi szakiskolák végzett növendékei, akiknek öt éves gyakorlatuk van. Ezek a kezdő vállalkozók 400 ezer leies keretig vállalhatnak el köz-, vagy magánmunkát.

A fenti törvényjavaslat több helyi adott-ságok nem vesz figyelembe. Ezért az érdekeltek elhatározták, hogy akciót kezdenek az építésziparosok szerzett jogainak biztosítására.

Aradi férfi súlyos vasuti balesete a szalontai pályaudvaron

Vasárnap délelőtt az Arad felől Szalontára érkező tehervonatról egy súlyosan összeroncsolt férfit emeltek le és a pályaudvarról beszállították a szalontai közkórházba. A szerencsétlenül járt férfi: Butari Ioan a tehervonaton fűtője, aki véletlenül, menetközben lezuhant a vonatról. A mozdonyvezető idejében észrevette a szerencsétlenséget és lefékezte a vonatot, amelyen elszállították a szalontai állomásra. A vasuti baleset áldozatát a szalontai kórházban azonnai megoperálták. ballábat, amelyet a vonat kerekei teljesen összezuztak, levágták. Butari Ioan már tul van az életveszélyen.

CENTRAL:

5, 7.15 és 9.30 órakor.

SONJA HENIE különleges világfilmje:

A T Á N C O L Ó A N G Y A L

A műkoresolyázás világbajnoknője önmagát mulja tul ebben a csodásan gyönyörű filmben. Pompás szűszé, elképesztő produkeciók, mesebelien pazar kiállítás. — Partnerei: Don Ameche, Cesar Romero, Jean Hersholt. — Közremüködnék még: Raymond Scott quintette, Peters Sisters (a 3 kövér néger nő), Condos Brothers szteptáncosok.

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Égész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei.
Félévre . . . 420 . . . Egy hónapra 70 .

Akiket törölnek

az állampolgársági listákból

Bucurestiből jelentik: Iamandi Victor igazságügy-miniszter felterjesztette jóváhagyás végett és az uralkodó aláírta az állampolgársági revízióval kapcsolatban az állampolgársági nyilvántartásból törölt egyénekre vonatkozó törvényrendeletet. A rendelet törvény egyetlen szakasza a következő:

— Azok az egyének, akiket a 169—1938. számú törvényrendelet értelmében az állampolgársági nyilvántartásokból töröltek, az ellenőrzés alatt álló idegenekre vonatkozó törvény szabályai alá esnek. Ugyanezen elbírálás alá kerülnek azok is, akik az optálási regiszterben szerepelnek, ha elrendelték törölésüket a listából. Tartózkodási engedélyeket 3 havil időtartamra bocsátanak ki azok részére, akik az Okiráltságban 1916. augusztus 16-tól idegen fennhatóság alatt állottak, ugyszintén azok részére, akik 1918. március 27. után telepedtek le Bessarabiában, vagy 1918. október 1. után Bukovinában, vagy Erdélyben. A többiek részére a tartózkodási engedélyeket egy évi időtartamra bocsátják ki. Az állampolgársági listából töröltek a listából való törölésük véglegessé válásától számítva egy hónapon belül kell kérjék tartózkodási engedélyüket, azok pedig, akiket az állampolgársági felülvizsgálási törvény életbeléptetése előtt töröltek, a hivatalos közlönyben megjelent töröltetésüktől számított egy hónapon belül kell kérjék a tartózkodási engedély megadását. (Rador).

— IDŐJÓSLAT. Változó felhőzet és a hőmérséklet emelkedése várható.

— Hazatért Londonból a bolgár királyi pár. Londonból jelentik, hogy Boris bolgár király és felesége elhagyják Anglia földjét. A bolgár királyi pár kedden este érkezett haza.

— Silviu Dragomir genfi tárgyalásai. Genfiből jelentik: Silviu Dragomir kisebbségi kormánybiztos Genfben érkezve érintkezést keresett a kisebbségi bizottság tagjaival. Tegnapi hosszasan tárgyalt Brottmannal, a zsidók külföldi bizottságának londoni főtákarával. Brottmann több felvilágosítást kért a romániai zsidók helyzetéről és egyben több panaszt is terjesztett a kisebbségi kormánybiztos elé. Silviu Dragomir közölte Brottmannal, hogy a romániai zsidók helyzete semmi kívánivalót nem hagy hátra.

— Gh. Oprescu hadtestparancsnok Temesváron. A „Románia” temesvári kiadásának híradása szerint Oprescu Gheorghe hadtestparancsnok Temesváron tartózkodik, ahol megtekintette az egyes katonai egységeket.

— Apponyi szobrot kap Genfben. Genfben elhatározták, hogy Apponyi Albert grófnak, Magyarország volt népszövetségi fődélegátusának szobrot emelnek a szálloda előtt, amelyben Apponyi állandóan lakott. A terv finanszírozására valóra válik.

— Új vezérkar főnök Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: Simonici Dusan tábornokot a jugoszláv hadsereg vezérkar főnökévé nevezték ki, a légihaderő parancsnokává pedig Jancovici Miloško tábornokot delegálták. Ugyanakkor számos magasrangú katonatisztet léptettek elő.

— Aradiak az átszervezett „Az Est” élén. Budapestről jelentik: Kétheti betiltás után ma jelent meg ismét a budapesti „Az Est”. A lap új felelős szerkesztője Bakos Akos, míg kiadója Paizs Ödön. A lap eddigi főszerkesztője, Salusitzky Imre nyugalmába vonult. Érdekes, hogy úgy Bakos, mint Paizs Ödön vajmikor aradiak voltak. Bakos az aradi minorita-rendnek volt a szerzetese, majd amikor a rendből kilépett, itt kezdte meg újságírói pályafutását. Paizs Ödön pedig éveken keresztül az aradi „Függetlenség” című napilapnak volt segédszerkesztője.

— Új rendszer az egészségügyi vezérfelügyelőségek beosztásánál. Bucurestiből jelentik: Marinescu tábornok, egészségügyi miniszter az egészségügyi vezérfelügyelőségeket a tartományi helytartóságoknak megfelelően 10 kirendeltségbe osztotta be megfelelő hatáskör biztosítása mellett. A 10. számú egészségügyi felügyelőség Temesvár székhellyel működik és körzetébe Temes-Torontál, Arad, Krassó, Szörény és Hunyadmegyék tartoznak.

— A romániai németek közössége. Bucurestiben vasárnap alakították meg a romániai németek közösségét. A gyűlésre, amelyet Beller Hans volt képviselő nyitott meg, az ország minden részéből körülbelül négy-százán jöttek össze. Beller Hans megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy a közösségnek négy osztálya lesz és pedig: kulturális, gazdasági, szociális és ifjúsági. Az elnöklést azután Schöpp Hans dr., volt szebenmegyei alprefektus vette át. A gyűlés kimondta a német közösség megalakítását és egy huszonhárom tagból álló szervező bizottságot választott. Elnök lett Schöpp Hans dr., első alelnök pedig Beller Hans. A szervező bizottságnak hét bányási tagja van.

„H”-betű előnyben

A mai események sorozatában rendkívül jelentős szerepet játszik a „H” betű, illetve azok, akiknek neve „H” betűvel kezdődik. Ime itt van elsősorban Hitler, a birodalmi vezér és kancellár, itt van Hess, aki Hitler helyettese, azonkívül Himler, a nemzeti szocialista rohamosztágosok vezére. Henlein, a tornatanárból lett népvezér, Hodzsa Milán miniszterelnök, Henderson, a berlini angol nagykövet, Halifax angol külügyminiszter, Hore Belisha angol nemzetvédelmi miniszter, Hull, az amerikai külügyminisztérium vezetője és végül „Hermann”, aki nem más, mint Göring marsall.

— Palesztina főrabbiája Romániában. Bucurestiből jelentik: A banasai repülőtéren Halévy Herzog Izrael dr. Palesztina főrabbiájának és kíséretének érkezését várják, aki Londonból Jeruzsálembe utazik Románián keresztül. A fővárosi zsidó egyetemen ünnepélyes fogadtatást rendeznek Palesztina főrabbiájának.

Szemüveget 35 év óta KUN-tól

Pálinka, must, bormérők óriási választékban, legolcsóbban

KUN szaklátszerésznél
Arad, Biv. Reg. Maria 10.

— Sikertült műtéten esett át egy aradi ur-asszony. Arad társadalmi életében mindenütt őszinte örömmel értesültek róla, hogy dr. Czettel Lajosné, Salgó Piroška, a neves művészasszony sikertült műtét után szabadult meg vakbél-irritációjától, amelyet a Therapia sanatóriumában dr. Pirée Ferenc sebészorvos végzett. A műtét kitünően sikerült és a köztisztelőnek örvendő ur-asszony már teljesen feigyógyulva, lakásán fogadta örvendő tisztelőinek és művésztanítványainak szerencsekívánatait.

Bíróság előtt

— A házassági ajánlatra vonatkozóan bátorodom a minden kétséget kizáró bizonyítékot mellékelni.

Új reformot terveznek az ügyvédkamarák szervezetében..?

A Timpul legutóbbi számának híradása szerint, amelyet egyébként maga a lap is legnagyobb figyelemmel követi, illetékes körök az a gondolat foglalkoztatja, hogy a mérnök-kamara átszervezésének mintájára átfogó májlik az ország ügyvédkamarainak szervezést is. A messzemenő jelentőségű terv felbukkanásának hírére a bucarestii lap nyomán valóban a legnagyobb figyelemmel kell fogadni, merthízen köztudomású, hogy milyen kényes és érzékeny éppen e szakmai szervezetnek ben ső összefételevel kapcsolatos mindennemű reform végrehajtásának kérdése.

— ÖT ÚJABB TIFUSZMEGBETEGEDÉS ARADON. Az aradi egészségügyi hivatalhoz szerdán utóbb öt tifuszmegbetegedésről érkezett jelentés. A betegek közül három mint az aradi központi kórház lakói kapták meg a járványos kórt, egyik megbetegedés a cigánytelepen, egy pedig a Mosóczy-telepen fordult elő. Ezidőszert összesen 23 tifuszbeteget tartanak nyilván az egészségügyi hivatalnál.

— A szabadforgalmi devizákról igazolványokat adnak ki. A külkereskedelmi igazgatóság ma, vagy holnap közleményt ad ki az autorizált bankoknak, amelyben előírja, hogy a szabadforgalmi devizák eladásával kapcsolatban, hogyan kell kiállítani a behozatalra jogosító devizaigazolványokat.

— MEGTILTOTTAK A RÉSZVÉNYEKNEK A SZABAD FORGALOMBAN VALÓ ÁRUSÍTÁSÁT. Az elmúlt héten rendelkezés jelent meg, amely megtiltotta az állampapíroknak a szabad forgalomban való árusítását. Most újabb rendelkezés jelent meg, amely a részvények szabad forgalomban való árusítását is megtiltja. Így tehát ezentul úgy a részvények, mint az állampapírok eladása csak a hivatalos tőzsdén történhetik.

— Házasság. Bársony István és Gellért Kató f. hó 22-én d. e. 11 órakor tartják esküvőjüket a neológ izr. templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

— HOLNAP: LÉGVÉDELMI GYAKORLATOK AZ ORSZÁG EGÉSZ TERÜLETÉN! Bucurestiből jelentik: Szeptember 22-én az egész ország területén nagyszabású légvédelmi gyakorlatokat tartanak. Délben 12 órakor riadójelre mindenkinek fedezékbe kell vonulnia, este 11 órakor pedig nem szabad seholsem világitani. A gyakorlatokon a hatóságok és vállalatok is résztvesznek.

— Visszavonják a törvénytelenül kibocsátott magániskolai engedélyeket. A közoktatásügyi minisztérium elhatározta, hogy visszavonja mindazokat a magán- és felekezeti elemi iskolai engedélyeket, amelyek kibocsátásánál nem vették figyelembe a törvényes előírásokat.

— Dr. Fischer Ilona ismét rendel.

— Detail üzletek tovább is árusíthatják a legutóbb felvett áruikat és nyersanyagokat. Bucurestiből jelentik: A hadsereg szükségletének biztosítására számbavett áruk és nyersanyagok a detailüzletekben tovább is árusíthatók, mert az intézkedés csak a gyárak és nagykereskedésekben leltározott anyagokra vonatkoznak.

— Két kerületi tűzörség létesítésének terve. Megírta az Aradi Közlöny, hogy az aradi piac kérdés megoldásával kapcsolatosan a polgármesteri hivatal tervét szerint megszüntetik a piacokat és vásárcsarnokokat létesítenek. A központi, nagy, modernül felszerelt vásárcsarnok a Central-mozgóképzőszínház és a jelenlegi tűzoltó laktanya helyén épülne fel, illetve az épületek átalakításával készülné el. Ennek következtében a tűzoltólaktanyát a Kogălniceanu-uccába helyeznék át, az ottlévő városi raktárak helyére, viszont az áthelyezés miatt aggodalom merült fel az irányban, hogy egyes városrészekről ezzel Arad egyetlen tűzoltólaktányja az eddiginél is messzebbre kerül. Illetékes helyen most olyan tervezetet tanulmányoznak, amelynek célja a kerületi tűzörségek felállításása. Elsősorban a Mosóczytelep és Gáj tűzreudészetének ilyenmódon való biztonságossá tételéről van szó, itt kívánnak kerületi tűzörséget létesíteni.

— Palliardi Richard Ervin brassói vívómester szeptember 19-én, hétfőn este 10 és 11 óra között az Avram Iancu-térről a főútvonal korzó felőli oldalán a város házáig terjedő utcakaszon elveszítette személyazonosságát igazolványát, egyéb iratokat és pénzt tartalmazó tárcáját. A vívómester kéri a becsületes megtalálót, hogy a pénzt tartsa meg, az iratokat pedig minél előbb juttassa el az alábbi címre: Palliardi Richard Ervin, maestra de scrimă, Braşov, Str. Regesii Ferdinand 6.

Rendelettel szabályozzák a városi hivatalok és az egyes szolgálatok ügyvitelét

A végleges szabályrendelet megszerkesztéséig marad érvényben a városvezetés most kiadott intézkedése.

Azzal, hogy Aradváros ügyvitelére élére hat esztendőre kinevezett polgármester és alpolgármester került, — amint már az Aradi Közlöny jelentette, — megkezdődött a városi közigazgatás gyökeres átszervezése. Bejan Romulus dr. első alpolgármester, ez a nagyképeességű, közismerten elsőrendű közigazgatási szakférfi, teljes egészében feldolgozza azt a hatalmas anyagot, amelyet az újraszervezés munkája jelent és addig is, amíg az új, végleges szervezési szabályzat elkészül és életbelép, Bejan dr. több olyan ideiglenes jellegű rendelkezést készít, amelynek célja az átmenet megteremtése. Ezek az ideiglenes rendelkezések már magukon viselik a végleges megoldás minden ismérvét és tulajdonképpen az új szabályzat kiragadott részleteinek tekinthetők. Vlad Alexandru tábornok, polgármester most hagyta jóvá az első alpolgármester által a különböző szolgálatok és hivatalok működésének szabályozására elkészített legújabb rendelkezést, amelynek főbb intézkedései a következők:

A polgármesteri és a két alpolgármesteri kabinetirodán, a légvédelmi hivatalon és a titkárságon (vezértitkár) kívül a városi közigazgatás tíz szolgálatra oszlik éspedig:

1. Közigazgatási, 2. kérvényezési, 3. anyakönyvi, 4. gazdasági, 5. pénzügyi és könyvelési, 6. közművelődési, 7. műszaki és építkezési, 8. egészségügyi és népjóléti, 9. állategészségügyi, 10. jogügyi szolgálatokra. Az egyes szolgálatokhoz pedig a következő osztályok, hivatalok, irodák tartoznak:

1. Közigazgatási szolgálat: A) személyi ügyek, B) általános közigazgatási hivatal, C) a kimutatási és természetjárás iroda, D) a népesedési hivatal, E) a városi rendőrség, F) a kerületi előjáróságok (Gáj, Mikelaka.)

2. Kérvényezési szolgálat: A) kérvényezési iroda, B) főiktató, C) levéltár, D) kézbesítési hivatal.

3. Anyakönyvi szolgálat.

4. Gazdasági szolgálat: A) városi vagyongazdálkodás és leltári hivatal, B) bevásárlási és árleltési hivatal, C) telekkönyvi hivatal, valamint a következő kimondottan gazdasági intézmények: a) városgazdaság, b) virágkertészet, c) erdészet, d) falerakat, e) népiürdők, f) temetők, g) kéményseprés, h) vágóhid.

5. Pénzügyi és számviteli szolgálat: A) ellenőrzési iroda, B) adóhivatal, amelyhez tartozik: a) az adók és illetékek kivetési irodája, b) I. kerületi adótárnokság, c) II. kerületi adótárnokság, d) III. kerületi adótárnokság, e) gáji kirendeltség, f) mikelakai kirendeltség, C) hid- és helypénzek, utasználatti illetékek kezelésére, D) az adóhivatalok pénztára, E) könyvelési osztály, F) iőpénztár.

6. Közművelődési szolgálat: A) városi közművelődési ügyek, B) Kulturpalota, C) Színház, D) Inasiskolák.

7. Műszaki és építkezési szolgálat: A) műszaki és tanulmányozási iroda, B) építkezési hivatal, C) közmunka és közlekedési ügyek.

8. Egészségügyi és népjóléti szolgálat: A) egészségügyi hivatal, B) népjóléti ügyek, C) fertőtlenítési intézet, D) mentőszolgálat, E) Szegényház, F) Regina Maria árvaház.

9. Állategészségügyi szolgálat.

10. Jogügyi szolgálat.

A határozat kiváltképp a gazdasági ügyosztály beosztásánál jelent újítást, minthogy valamennyi gazdasági jellegű hivatal, intézmény és iroda a jövőben valóban a gazdasági szolgálathoz tartozik. Kivételt képeznek természetesen a városi ipari vállalatok, amelyek az újonnan létesülő közüzemi vállalat igazgatóságának vezetésére alá kerülnek. A közüzem beosztása a következő:

1. Igazgatóság.

2. Üzemvezető főmérnök.

3. Mérnök aligazgató.

4. Ügyvezetési szolgálat, amelyhez tartozik: A) személyi ügyek és légvédelmi iroda, B) iktató, kiadási hivatal, levéltár.

5. Kereskedelmi, könyvelési és pénztári szol-

gálat, amelyhez tartozik: A) kereskedelmi osztály, B) könyvelési osztály, C) pénztár.

6. Műszaki szolgálat, amelyhez tartozik: A) hálózat-kezelési iroda, B) tanulmányozási iroda, C) rajzoló hivatala, D) különböző telepek kezelésére, a következő műhelyekkel és üzemekkel: a) autó-műhely, b) kovács- és lakatos-műhely, c) javító és vízmérő-óra hitelesítési műhely, d) vízművek és csatornázás, e) jéggyár, f) autóbussz-üzem, g) szeméthordás, h) uccaseprés és uccaöntözés.

— Elkészült Wolff Károly legújabb freskója. Wolff Károly ismert aradi festőművész a közelmúltban fejezte be Ujzímánd községben az ottani róm. kath. templom nagy freskójának festési munkálatait. A 9 méteres remek kép a „Hegyi beszédet” ábrázolja és a templom főhajójának egyik egész falát foglalja el. Vasárnap került sor a templom felszentelésére, amelyet a bérmunkákon levő Pacha Agoston dr. megyéspüspök vezetett Steger Sándor dr. ujmándi plébános segítségével. Wolff Károly a közeli jövőben kezdi meg Aradszentmártonban Soós István festőművésszel együtt az ottani róm. kath. templom freskójának festési munkálatait.

— Dr. Ivan Bănesiu ügyvédi irodáját Pécskáról Aradra helyezte át. Bulv. Reg. Maria 8. Tel.: 23-10. Szemben a Prefectura județului.

— Nyelvvizsgára állították a torockói községi kocsmabérlőre pályázókat. Torockó község két kocsmájának bérlőadása ügyében folyó hó 15-én tartottak árverést a gyulafehérvári pénzügyigazgatóságon. A kocsmák bérlővételére négy torockói iparos jelentkezett: Péter András kalapos, Vernes József kőműves, Béla József kőfaragó mester és Király Ferenc vállalkozó. A törvényes előírás szerinti mindnyájan zárt ajánlatot adtak be s így annak a két pályázónak az ajánlatát kellett volna elfogadni, akik a községnek legkedvezőbb feltételek mellett lettek volna hajlandók a kocsmát bérlővéenni. A pályázókai azonban előzetes nyelvvizsgának vetették alá s bár fiatal és tanult magyar iparosok mind a négyen, kettő közülük elbukott az írásbeli vizsgán, mely diktálásból állott. Mivel így a két kocsmabérlőre csak egy-egy pályázó maradt, a pályázatot megsemmisítették és új pályázatot irtak ki.

Kolumbus tojásának problémája

Valóban, hölgyeim, az arcbőr szépségének örök hiatalságának és üde bájának problémája könnyebben oldható meg, mintahogy azt Önök gondolják. A jelige: Tej! A tej az egyedüli igazán hatásos bőrápolószert, mint azt már a görögök és rómaiak is tudták, akik a szépségápolásnak elvitathatatlanul legnagyobb mesterei voltak. A modern orvosok és kozmetikusok magukévá tették ezt a felismerést és tiszta tejből a csodálatos hatású Milkuderm-Milchfettermet és Milkuderm-Hautsahnet állították elő, melyek más krémekkel ellentétben nemcsak külsőleg hatnak, hanem a bőrt — szöveteinek helyes kezelése és táplálása által — bársnyóssá és üdévé teszik. Ezért a Milkuderm nemcsak a szépség örök forrása, hanem a bőr legjobb orvossága is.

— Félmillió lei kárt okozott Mercyfalván a tüzvész. Temesvárról jelentik: A hétfőre virradó éjszaka hatalmas tűz pusztított Friedl Ádám mercyfalvai gazdálkodó udvarán. A tűz oly nagyarányúnak mutatkozott, hogy telefonon a temesvári tűzoltósághoz fordultak segítségért, ahonnan Sandu Dumitru őrmester vezetésével két tűzoltókoscsi ment ki a helyszínre és hozzájárult az oltáshoz. Sikertült a tűz továbbterjedését megakadályozni, de ennek ellenére mintegy félmillió lei volt a kár. Leégett Friedl Ádám házának közel fele részre. Elpusztult három és fél vagon buza és egy istálló. A gazda kára megterül, mert minden biztosítva volt.

— Ha szép elegáns öltönyt és felöltőt akar, csináltassa meg a „Lord” férfidivat szabóságánál. (Eredeti angol és Langer-szövetek.) Arad. Bulev. Reg. Maria 2-4. Neuman-palota. Telefon: 18-44.

— Újabb nyelvvizsga lesz a nagyváradi városban. Nagyváradról jelentik: Megiruk, hogy a nagyváradi városbéli több tisztviselő rendelkezési állományba tett. Közöttük többen voltak, akik annakidején a nyelvvizsgán kívánt osztályzat alsó fokát elérték, ezért nem is állították őket figyelmű elé. Az elbocsátott tisztviselők a belügyminisztériumhoz fordultak és kérték, hogy helyezték vissza őket állásukba. Most kérvényükre a minisztériumból válasz érkezett, melyben értesítik a várost, hogy mindazok a rendelkezési állományba helyezett tisztviselők, akik a legutóbbi nyelvvizsgán 5-6 osztályzatot nyertek, újabb nyelvvizsgát tehetnek, hogy tényleges nyelvtudásukat bizonyítsák. A vizsga sikere esetén visszahelyezik őket állásukba.

„SCALA” NAGYFILMEK SZÍNHÁZA

TEL.: 20-10.

M. szerdán

Tengerészcadettek

(Anapollis)

Nagyszerű zenés vígjáték

ROBERT YOUNG, FLORENCE RICE,
James Stewart, Lionel Barrymore.

Előadások naponta: 5, 7, 15, 9, 30 óra-
kor. Matiné: szombaton 3 óraker, va-
sárnap 11,30 és délután 3 óraker, mér-
sékelt helyárrakkal.

— Tragikus körülmények között hunyt el Fazekas Béla abrudbányai unitárius lelkész. Az éjféli órákban az emeleti ablakhoz erősített zász-
lót akarta bevonni a lelkész, aki munkája közben megszedült és lezuhant az ucca kövezetére. Az eszméletlen állapotban lévő lelkészt az egyik vé-
letlenül arratévedt járókelő vette észre és a sze-
rencsétlenségről azonnal értesítette a családot és a mentőket. Fazekas Béla hétfőtől csütörtökig vi-
vódott a hallállal, amellyel már nem volt életereje megküzdeni. Az abrudbányai társadalom mély részvéte mellett temették el szombaton. Halálát feleségén és két gyermekén kívül széleskörű ro-
konság gyászolja.

— Leszállítják a Magyarországon keresztül szállított romániai állatküldemények vasuti viteldiját. Budapestről jelentik: A magyar kormány a MÁV előterjesztésére leszállította a Magyarországon keresztül szállított romániai állatküldemények viteldiját. Eddig ugyanis a Romániából származó állatküldemények viteldija lényegesen magasabb volt, mint a magyarországi állatküldeményeké. Ennek következtében a romániai állatexportőrök, ha csak tehették, kikerülték a magyar terület érintését.

— Szenzációs letartóztatás Budapesten. Budapestről jelentik: Halasi Mátyást a pénzügyi vezetés országos bizosító Rt. igazgatóját sikkasztás és hűtlen kezelés miatt őrizetbe vették.

Nedves falak szigetelését

bádogtetők rozsdavédő mázóását, te-
raszok és laposháztetők szigetelését
garancia mellett vállalja

IZOLATEX N cég Arad, str. Metianu 2. II.
TELEFON: 2-64

— A KAMARA FEI HÍVÁSA A KERESKEDŐKHOZ ÉS IPAROSOKHOZ. Az utóbbi időben az egészségügyi hatóságok különböző rendszabályokat fenntartottak az érvényben levő törvények és rendeletek alapján, a köztisztaság és közegészség megóvása érdekében. A Kamara azt tanácsolja a kereskedőknek és iparosoknak, hogy a legpontosabban alkalmazkodjanak az előirt rendelkezésekhez s mondjanak le arról a szokásról, hogy tiltakoznak ellenük. Ez a szokás abból az időből maradt fenn, amikor a törvényeket és hivatalos rendelkezéseket figyelmen kívül lehetett hagyni, ha azoknak, akiknek kellemetlen következményektől kellett volna tartani, politikai támogatás volt a hátuk mögött, ami ma már nem létezik. A rendelkezések végrehajtása körül észlelt esetleges túlzások ellen a Kamara segítséget nyújthat, de azok visszavonását, vagy a törvényes előírások enyhítését — bármennyire kellemetlenek is lennének ezek — nem lehet elérni.

Minthogy olyan korszak bevezetéséről van szó, mely a törvényeket s az azok alapján jogánosanított rendelkezéseket általánosan tiszteletben tartja, nekünk együtt kell működünk az államnak e célt szolgáló szerveivel. Eppen ezért a Kamara elvárja összes tagjaitól, akik egyébként a közrend és a törvények tiszteletének annyit tanulmányt adták már, hogy minden ellenkezés nélkül vessék alá magukat az összes közhataloság rendelkezésének.

A Kamara ezúton hívja fel azokat a kereskedőket és iparosokat is, akik felhívást kaptak rá, hogy leltározák egyes árucikkeiket, melyeket a megfelelő állami szervek nyilvántartani kívánnak, hogy teljes mértékben álljanak a hatóságok rendelkezésére és pontosan alkalmazkodjanak a kapott utasításokhoz. A Kamara készséggel áll rendelkezésére mindazoknak, akik közelebbi felvilágosítást kívánnak. Az ARADI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

VOJTEK gyógyszerár, Bulev. Regina Maria 25. (Tel.: 15-10.)

DANCIU gyógyszerár, Piața Mihai Viteazul 13. (Tel.: 15-78.)

BERGER gyógyszerár, Saguna-ut.

BERNATH gyógyszerár, állomással szemben.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Ujult lendülettel folyik tovább az EGE munkája országSZerte

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület a magyar gazdatársadalom létalapjának továbbfejlesztéséért. — Nagyszabású gazdagyűlések Dicsőszentmártonban és Sáromberkén

Dicsőszentmártonról jelentik: Vasárnap két hatalmas magyar gazdagyűlés jelezte, hogy az Erdélyi Gazdasági Egylet mozgásszabadságának biztosítása után fokozottabb mértékben igyekszik köteletségét teljesíteni. Mind a két megnyitáskor a magyar gazdatársadalom egységének és öntudatának szellemében zajlott le.

A Küküllői Gazdasági Egyesület, mint ismeretes, elsőnek csatlakozott az újjászervezett EGE mozgalmához s jelenleg mint annak leányegyesülete fejt ki rendkívül figyelemreméltó tevékenységet.

A dicsőszentmártoni gazdanapra a központból Telegdy László központi felügyelő, dr. Szász Pál elnök képviselőként jelent meg. Ott volt még Korponay Kornél feketefalvi földbirtokos, a híres gyümölcsstermesztő, Szász Ferenc kerületi felügyelő, Seyfried Ferenc segédtitkár és Dániel Elemér alkerületi felügyelő.

A megyei magyarság vezető egyéniségei sorában ott láthattuk dr. Gyárfás Elemért, a megyei egylet elnökét, Pekri Géza alelnököt, Fejér Pál radnóti eszter, Szekeres György vámosudvarhelyi földbirtokost, Gvidó Béla, nyug. unit. eszter, továbbá gr. Bethlen Ádám és gr. Bethlen Gábor (Bonyha) és Szentiványi Gyula (Harangláb), dr. Barabás Béla volt képviselő, Eperjessy Béla földbirtokos (Mikfalva), dr. Baán Andor (Bonyha), Debreczeni Géza (Héderfája), Tempfily János igazgató vezetésével a radnóti földmives iskola 15 növendéke, Horváth Zoltán tanár, László János székelyfalvi földbirtokos, Botár Árpád intéző, Radnót, stb., stb. Az alábbi falvakból pedig tekintélyes számú kiskisgazda jelent meg: Csapó, Marosugra, Kerélszentpál, Buzásbesenyő, Radnót, Székelyfalva, Gálfalva, Csüddötelke, Pócsfalva, Abosfalva, Mikfalva, Désfalva, Harangláb, Bonyha, Csávás, Héderfája, Széplak, Dombó, Ádámos, Sövényfalva, Királyfalva, Küküllővár, Boldogfalva és Borzás.

A gazdanap a vásártéren megtartott állatkiállításal kezdődött. Szakemberek véleménye szerint általában jó anyagot hajtottak fel a gazdák. Az Erdélyi Gazdasági Egylet az állattenyésztési színvonal emelése érdekében a dombói gazdakörnek gyönyörű tenyészpár állatot hoztatott. A bika utódait is kiállították. A gyönyörű borjúknak rengeteg csodálójra akadt. Hasonlóképpen az EGE sertésakciójából származó disznóknak is.

A Pekri-kertben megrendezett mezőgazdasági gépkiallítás rendkívül nagy látogatottságnak örvendett.

10 órakor a katolikus, ref. és unit. templomokban istentiszteletet tartottak. A gazdanap keretében megtartott közgyűlés pedig pontosan déli 12 órakor vette kezdetét az unit. egyház tanácstermében, amit zsufolásig megtöltöttek az összesereglett magyar gazdák.

Az elnöki megnyitó

Dr. Gyárfás Elemér elnöki megnyitójában meleg szavakkal üdvözölte az EGE megjelent képviselőit és javasolta, hogy a közgyűlés küldjön üdvözlő táviratot dr. Szász Pálnak, akit fontos közéleti dolgok akadályoztak meg abban, hogy a gazdaünnepen résztvegyen. A közgyűlés az indítványt nagy lelkesedéssel vette tudomásul. Gyárfás Elemér megnyitó szavaiban rámutatott arra, hogy a 65 éves vármegyei egyesület az utóbbi két évtől, amióta az Erdélyi Gazdasági Egylet újjászervezték, erősebb ütemben dolgozik. Az ország gazdasági erejét a mezőgazda társadalom teljesítőképesége határozza meg, éppen ezért nagy szerepet tölt be az állam életében. Az elnöki szavak után Bényi István titkár felolvasta az évi jelentést. Dániel Elemér ügyvezető alelnök bejelentette, hogy az EGE felügyelőnek nevezte ki, emiatt lemond az eddig viselt tisztségéről. Az elhatározást sajnálattal vették tudomásul. Dániel Elemér iránti tiszteletből helyét egyelőre nem töltötték be.

Telegdy László beszéde

Ezután Telegdy László, az EGE központi felügyelője emelkedett szószárra:

— Dr. Szász Pál, az EGE elnöke, aki — mint ismeretes — különös súlyt helyez arra, hogy a magyar gazdatársadalom valamennyi életmegnyitkozásánál jelen legyen, súlyos elfoglaltságaira való tekintettel nem tudott eljönni. Az ő képviselőletében jöttem el, hogy szeretetteljes üdvözlőt tolmácsoljam.

— Dániel Elemér azért távozik az alelnöki székből, mert a jövőben mint az EGE felügyelője fogja ennek a

vidéknek az érdekeit szolgálni. Meg kell mondanom, hogy az EGE miért szervez itt is felügyelőiséget. Ismeretes, hogy a küküllői Gazdasági Egylet volt a legelső, amelyik az újjászervezett EGE mozgalmához csatlakozását jelentette be. Eddigi tevékenységével viszont példát mutatott. Teljes joggal tarthat tehát igényt arra, hogy a központ különös figyelmet szenteljen az itt élő magyar gazdatársadalomnak. Másrésztől viszont a munka folyamatosságának biztosítása érdekében szükség van arra, hogy lehetőleg minden körzetnek meg legyen a maga felügyelője.

A továbbiak során elmondta, hogy az EGE mindig számizte sorából a napi politikát. Nagy elégtételül szolgál azonban, hogy a magyar gazdatársadalom szervezőinek erősödése, az állandó munka és az elnök feladatszámának eredményeképpen sikerült biztosítani a zavartalan működést. Két és fél éves küzdelemnek az eredménye, ami viszont a nagy kötelezettséggel jár, hogy a jövőben szélesebb alapon kell folytatniuk a munkát.

— Bejelenthetem, — folytatta — hogy az illetékes kormányzati szervek már ki is adták az erre vonatkozó rendeleteket. A gazdakörök bármikor gyülekezhetnek s azt csak a községi bírónak kell bejelenteniük.

Beszéde végén ismertette az EGE különböző akcióit és felhívta a gazdaközöniséget a most már zavartalanul működő EGE fokozottabb megerősítésére és támogatására.

Gyárfás Elemér érdekes megállapításai

Gyárfás Elemér köszönetet mondott az Erdélyi Gazdasági Egyletnek a magyar gazdatársadalom érdekében kifejtett tevékenységéért és az elhangzott utbagazításokért.

— Sok minden, — amire támaszkodunk, elsüllyedt — mondotta. Egyedül biztos, amire támaszkodhatunk: az anyaföld. Ez az, amire saját jövőnkét építhetjük, készséggel követjük tehát az EGE útmutatásait.

A közgyűlés lelkes hangulatban ért véget. Déli 2 órakor a „Három diófában“ közébéd volt.

Délután 4 órakor gazdaköri mintagyűlést tartottak, amit Seyfried Ferenc vezetett le.

A sáromberki nagy gazdagyűlés

A marosmegyei Sáromberke vasárnap szintén nagy gazdaünnepet tartott. A gazdanapon több mint ezer kiskisgazda jelent meg. Ott voltak a vidék birtokosai és a vásárhelyi magyar értelmiség számos képviselője. Dr. Szász Pál képviselőként Mikó László kerületi felügyelő, a Marosmegyei Földműves Szövetség elnöke, míg az EGE központjából Szeghő Dénes állattenyésztési felügyelő jelentek meg.

Régen a gazdák végignézték a fejőversenyt, megtekintették az állat- és terménykiállítást. Az állatkiállítás kitérő tenyészanyag szerepelt. Az EGE sertésakciójának itt is látni lehetett gyönyörű eredményeit. A terménykiállítás viszont az EGE vetőmagakciójából is izelítőt nyújtott. A háziipari kiállítás összeállítását gr. Teleki Károlyné végezte, lelkes magyar asszonyok támogatásával, nagy hozzájárulással.

Pontosan 10 órakor istentisztelet vette kezdetét, amelyen a nagysármási ref. egyházi dalkör Cseh Zoltán karnagy vezetésével szerepelt.

A templomozás után a hallgatóság gr. Teleki Károly kastélyának udvarára vonult, ahol Rápoly Albert gazdaköri elnök üdvözölte az EGE kiküldöttjeit.

Mikó László beszédében az EGE elnökének üdvözlőt tolmácsolta s rámutatott arra, hogy a gazdanap a magyar gazdatársadalom öntudatának a bizonyítéka.

— A magyar gazda ereje az összetartásban, közösségi munkában és kitartásban rejlik. Ha ez a három feltétel megvan, akkor a fáradozásainkat biztos siker koronázza. Éppen ezért arra kell törekednünk, hogy táborunk gyarapodjék, mert csak így tudunk a követelményeknek megfelelni.

Mikó László ezután ismertette az EGE különböző akcióit és rátért a nemes buzavetőmag kiosztásának a kérdésére. Szakszerű felvilágosításokat nyújtott.

Szeghő Dénes, az EGE állattenyésztési felügyelője behatóan foglalkozott az általános állategészségügyi kérdésekkel, a színvonal emeléssel, állatbiztosítással, stb. Örömmel állapította meg, hogy gr. Teleki Mihály mintagazdaságának tenyészanyaga a vidékre is kihatott s ezáltal az állatállomány minőségben és értékben lé-

nyegesen emelkedett. Példaadónak látja a sáromberki gazdakör kebelében megalakított állatbiztosító társaságot, mely 1.600.000 leies összrege van beszervezve. Két és fél év alatt 80.000 lei kárdíjat fizetett ki. A kárdíj hozzájárulás évi 2 és fél százaléka a biztosított, w-kének. A tartaléktöke viszont már 220.000 leit tesz ki.

Aughi Balázs gyümölcsstermesztési kérdésekről tartott előadást. A közébéd után kiosztották a kiállítási ér-meket és okleveleket, majd a sportbemutatókra került sor.

A lovaspoló mérkőzés óriási érdeklődés mellett zajlott le Teleki Arthur gr. irányításával. A vásárhelyi ijjászok is szépen szerepeltek. A gazdanapot Rápolythy gazdaköri elnök szavai zárták be.

= VISSZAVONTÁK A BUZAVÁSÁRLÁSI MEGBIZATÁST A „ZORILE“ SZÖVETKEZETTŐL. A nemzeti szövetségi intézet több szövetségétől visszavonta a buzavásárlási megbizatást azzal az indoklással, hogy rossz minőségű, penészszerű búzát vásároltak. Ezek között szerepel az aradi „Zorile“ szövetség is.

= PANASZOK A DRÁGA TOJÁS MIATT. Az utóbbi időben az aradi piacon a tojás ára ismét feltűnő módon megrágt. A tojás darabját 2—2.20 leiert árulják a piacon és a drágulást azzal indokolják, hogy fellendült a tojáskivitel és a kereslet természetesen vonta maga után a tojásárak emelkedését. Ezzel szemben az a helyzet, hogy a tojás ára a külföldi piacokon hazai valutára átszámítva 1.50 leit tesz ki, így tehát az exportöröknek ezen az áron alul kell a tojást vásárolniuk, ha azt külföldön el akarják helyezni. Másrészt pedig az exporttevékenység az utóbbi időben mérsékelte. Értesülésünk szerint egy jelentős aradi közintézmény panaszt kíván tenni a város vezetőségénél a magas tojásárak miatt és panaszában arra hivatkozik többek között, hogy a szomszédos Temesváron a tojás árát lényegesen alacsonyabb szinten maximálták, mint amennyi a tojás jelenlegi aradi piaci ára. A drágulást azzal magyarázzák, hogy egyesek spekulációs célokból vásárolják össze a tojást.

= A román—magyar vegyes döntőbizottság ülése. Kolozsvár, Az 1919. év előtti időből származó magánjogi követelések elbírálására hivatott román—magyar döntőbizottság most tartotta legutóbbi értekezletét Kolozsváron, a helyi itélőtábla épületében. Az értekezleten dr. Hancu bucu-reștii semmitiszteki bíró elnökölt és azon magyar részről szintén egy kuriai bíró vett részt. A bíróság ezen a tárgyaláson az eléje került ügyek közül egyben sem hozott érdemleges ítéletet, hanem későbbi időpontra ejnapolta magát.

Rendszeres hajójáratok

Egyesült Államokba és Kanadába

a „Nieuw Amsterdam“, „Statendam“
„Rotterdam“
nagy luxusgőzöskkel, valamint

Középamerika

Trinidad, Curacao
Venezuela, Columbia
Honduras, Haiti, Ecuador stb.

Délamerika

Brazília, Argentina,
Uruguay, Paraguay stb.
államokba.

Felvilágosítások és prospektusok:

Holland-Amerika Linie

Vezérképviselőténél

Organizația Română de Turism s. a. r.
L. H. Lazarcvits vezetése alatt

Timișoara Buconrești

Str. Venetia 2. Tel. 3989. • Cal. Victoriei 70.

SPORT KÖZLÖNY

Befejeződtek a küzdelmek az AAC házi tenisz-versenyén

Irgl Izabella és Margittay Hugó dr. nyerték az első-osztályú számokat. — Kitűnően szerepelt az „utánpótlás“

Az AAC nagyméretű házi tenisz-versenye most nyert befejezést és az egyes számokban remek küzdelmeket vívtak egymással a játékosok a győzelemért és a helyezésekért. Az elsőosztályú számokban Irgl Izabella és Margittay Hugó dr. nyertek, a férfi párosban pedig Margittay Hugó dr. Olosz Egon társaságában győzött. A másodosztályú férfi egyesben Olosz Egon, női egyesben a kerületi ifjúsági bajnoknő: Földessy Katinka nyert, a vegyes páros pedig a Kelemen—Limbeck-párnak hozott sikert. A részletes eredményeket alább adjuk:

Férfi egyes I. oszt.: 1. Margittay Hugó dr., 2. Kelly Zsigmond, 3. Pohorylles Hermann és Margittay Győző. A döntő eredménye 6:2, 6:4. A versenyen 14 versenyző állt starthoz.

Női egyes I. oszt.: 1. Irgl Izabella, 2. Kelemen Gizi, 3. Bartha Klári és Stieger Paula. A döntő eredménye 6:2, 6:4. Az elődöntőben Irgl szettelt vesztett Bartha Klárával szemben. 9 induló.

Férfi páros I. oszt.: 1. Margittay dr.—Olosz Egon, 2. Vámos—Kelly, 3. Kristyóry—Limbeck és Bánhidly—Manassy. A döntő eredménye: 5:7, 6:1,

6:4. 7 pár állt starthoz.

Vegyes páros I. oszt.: 1. Irgl Izabella—Margittay dr., 2. Bartha Klári—Kelly, 3. Kelemen Gizi—Limbeck és Neumanné—Kristyóry. A döntő eredménye: 6:4, 3:6, 8:6. Itt 8 pár indult.

Férfi egyes II. oszt.: 1. Olosz Egon, 2. Piaffenhuber Ottó, 3. Limbeck Jenő és Margittay Győző. A döntő eredménye: 6:1, 6:2. Ebben a számban a fiatal generáció dominált és 19 versenyző indult el.

Női egyes II. oszt.: 1. Földessy Katinka, 2. Bogdan Szidi, 3. Kovács Mária és Neumanné. A döntő eredménye: 6:3, 6:4. Itt 10 hölgy startolt.

Vegyes páros II. oszt.: 1. Kelemen Gizi—Limbeck, 2. Neumanné—Pohorylles, 3. Földessy Katinka—Olosz Egon és Stieger Paula—Rodler Ferenc. A döntő eredménye: 6:3, 6:3. A versenyen 11 pár indult el.

Az AAC csütörtökön, szeptember 22-én este 8 órakor nagy társasvacsorát rendez a sporttelepen a kerületi bajnokságban és a Caracostea-kupában szerepelt kitűnő gárda tiszteletére és ennek a társasvacsorának a keretén belül kerülnek kiosztásra a verseny érmei is.

Az Egyetértés vezet az ifjúsági bajnokságban

Az ifjúsági bajnokság vasárnapi fordulója — épen úgy, mint az elsőosztályé — több meglepetést hozott. Elsősorban annak számít a tornászok két-számjegyű győzelme az AAC felett, de meglepetés az Astra döntetlenje a Banatul ellen is. A vasárnapi eredményeket alább adjuk:

Egyetértés—Gaiana 4:1 (2:0), Banatul—Astra 3:3 (3:2), Gloria—Olimpia 4:1 (2:0), ATE—AAC 11:0 (5:0), Hakoah—Tricolor 4:3 (2:1), AMTE—Unirea 7:1 (4:1), Fortuna—Transilvania 2:1 (0:1).

A bajnokságban jelenleg az Egyetértés vezet és a tabella a harmadik forduló után így fest:

1. Egyetértés	3	2	1	—	15	2	5
2. AMTE	3	2	1	—	12	3	5
3. Astra	3	2	1	—	18	7	5
4. Banatul	3	2	1	—	10	7	5
5. ATE	3	2	—	1	15	10	4
6. Hakoah	3	2	—	1	7	6	4
7. Olimpia	3	1	1	1	13	11	3
8. Fortuna	3	1	1	1	6	7	3
9. Gloria	2	1	—	1	4	3	2
10. Transilvania	2	1	—	1	2	2	2
11. Gaiana	3	—	1	2	8	12	1
12. Unirea	3	—	1	2	5	14	1
13. AAC	3	—	—	3	7	24	—
14. Tricolor	3	—	—	3	3	17	—

Kis statisztika

A nemzeti bajnokság harmadik fordulóján összesen 24 gólt szereztek a csapatok, tehát egy-egy mérkőzésre átlagban 4—4 gól jut. A leggólképebb a Juventus volt, a Sp. Studentesc, a Gloria, az UDR, a Tricolor CFPV és az FC Carpați pedig nem lőttek gólt.

A legtöbb gólt — 8—8-at — a Sp. Studentesc, Juventus, Victoria, Venus, Ripensia és Kinizsi szereztek eddig, a legkevesebbet a Gloria és a Tricolor CFPV. A legkevesebb gólt a Sp. Studentesc és a Rapid kapta — egyet-egyét — a legtöbbet — 15-öt — a Tricolor CFPV.

Veretlen már csak a Sp. Studentesc és a Venus, pontvesztésük nélkül azonban már egyetlen csapat sincs.

A harmadik forduló után a góllövők névsora a következő:

3 gólos: Batrin AMTE, Bajusz Kinizsi, Pacurar UDR, Marksteiner Ripensia, Zainescu, Naciu Juventus.

2 gólos: Orza, Humis, Iordache Venus, Marinescu, Stefanescu, Mihaiescu, Gica Popescu Sp. Studentesc, Felecan II., Capusan Victoria, Thierjung, Klimek Kinizsi, Szerémy III., Szerémy IV., FC. Carpați, Dvorzsák AMTE, Bogdan, Moldoveanu, Auer Rapid, Dobay, Bindea Ripensia, Perneki AMTE.

1 gólos: Beke Ripensia, Cociuban II., Felecan I., Szántay, Pál Victoria, Henegar, Mercea Gloria, Cucula Kinizsi, Gallis, Kocsis Tricolor CFPV, Praszler, Oana Juventus, Bodola, Albu Venus, Barátky Rapid, Telegdy FC Carpați.

HETI MŰSOR

Vasárnap tudvalevően szünetelnek az A) ligás bajnoki mérkőzések és csak azok a csapatok szerepelhetnek bajnoki mérkőzésen, amelyek nem adnak válogatott játékos. A B) ligában, a kerületi bajnokságban azonban tovább folytatódik a pont-harc. A műsört a következő:

Válogatott mérkőzés:

Románia—Németország.

Nemzeti bajnokság:

Kinizsi—UDR.

B) liga:

Craiovan—NAC, Minerul—Unirea MV, CAMT—CFR Simeria, Vulturii—Rovine Grivița, Soimii—Jiul.

Kerületi I. oszt.:

Crișana—Olimpia, Hakoah—Unirea, Mica—Titanus, Tricolor—Transilvania, AAC—Egyetértés, Gaiana—Astra.

Kerületi II. oszt.:

Sparta—Vulturul.

Szövetségi díj:

Titanus—AMTE, Gloria—Transilvania, Crișana—Hakoah.

Ifjúsági bajnokság:

Fortuna—Olimpia, Hakoah—Unirea, AMTE—Gloria, Tricolor—Transilvania, AAC—Egyetértés, Gaiana—Astra, Banatul—ATE.

„Csak egy kapából!”

A magyar nemzeti bajnokságban szombat—vasárnap teljes forduló bonyolítanak le és az esemény a Ferencváros—Hungária rangadó mérkőzés. A műsör a következő: Szombaton: Taxisok—Nemzeti, Elektromos—Kispest, vasárnap: Ferencváros—Hungária, Phöbus—Budaörs, Bocskai—Salgótarjáni SE, Szolnoki MÁV—Ujpest, Szeged—Zuglói SE.

O Hétfőn látszottak le a „Weisz és Barbu” szabócégek kombinált együttese és a Márton szabócégek futballcsapata közötti mérkőzést, amely a nagyobb lendülettel játszó, határozottabb Weisz—Barbu cég 7:0 (3:0) arányú győzelmével végződött. Jobb Árpád jól bírskodott.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, SZEPTEMBER 21.

București. 6.30: Reggeli torna, háztartási és gyógyászati tanácsok, reggeli hangverseny gramofonlemezeken. Részletek a következő szerzők műveiből: Romero, Font, Lincke, Czibulka, Offenbach, Massenet. Utána: hírek, majd a hangverseny folytatása. 13.15: Déli hangverseny. Gramofonlemezeken „Tündérek, manók, törpék, szellemek.” 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. Operatársulatok. Suppé: Könnyű lovasság. Joh. Strauss: Szerelmi dal, Planquette: Ripp van Winkle, Jessel: Operatársulat, Kálmán: Cirkuszhercegnő, Joh. Strauss: Cigánybáró. 15.20: Különléle közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Aktualitások. 19.15: Nagy zeneszerzők portréi. Beethoven. (Gramofonlemezeken.) 20.10: Dr. Dem. Paulian orvosi előadása. 20.25: Sofia Munteanu román dalokat énekel. 20.50: Vasile Jianu fuvolahangversenye. A következő szerzők művei: Lorenzo, Marcello, Melul, Csajkovszki. 21.10: Alex. Theodorescu hegedűművész játéka. 21.40: Zenei kabaré. 22: Sport, Hírek. 22:20: A zene folytatása. 22.45: A Grigoras Dinicu zenekar hangversenye. Közvetítés a „Continental”-étteremből.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemez. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: „Jókai Mór legszebb napja.” Irta Pogány Kázmér (Felolvasás.) 11.45: „Tájfut.” Irta Wilam Rezső. (Felolvasás.) 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. 13.05: Német Anna zongorázik. Kerényi György énekel zongorakísérettel. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Veres Károly és cigányzenekara. 15.35: Hírek. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.15: A rádió diáklétférfája. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: „A madárvonulás.” 18.30: Hanglemez. 18.55: Munkásféltóra. (Felolvasás.) 19.25: Rendőrzenekar. 20.40: „A belgiumi magyarság.” Szabó Árpád katolikus lelkész előadása. 21.10: Orosz Julia, az Operaház tagja énekel. 21.40: Hírek. 22: Vavrinecz Mór emlékest. 23: Időjárásjelentés. 23.05: Uhl Antal liliei lelkész üzenete a franciaországi magyarokhoz. 23.20: Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál. Kubányi György énekel. 24: Hírek angol és francia nyelven. 0.10: Táncképek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18.55: Hanglemez. 20.05: Olasz nyelvoktatás. 20.35: Pusztasándor és Mihály László verseiből ad elő. 21: Hírek. 21.40: A rádió szalonzenekara.

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 22.

București. 6.30: Ritmikus torna, háztartási és gyógyászati tanácsok. Utána reggeli hangverseny gramofonlemezeken. Hírek. Majd a hangverseny

HETENKÉNTI TÁRSASUTAZÁS

PÁRISBA és ISTANBUL

Jimboliától Lei 6.100—12.400

Constanta-tól Lei 4.200—5.950

Felvilágosítással szolgál és beiratkozásokat eszközöl az

„EUROPA”

Román Nemzeti Utazási és Idegenforgalmi vállalat

Aradon: „EUROPA” Strada Regina Maria 10.

folytatása. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, vízállásjelentés. 13.25: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.20: Különböző közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Aktualitások. 19.15: Táncczene gramofonlemezek. A műsorban a következő zeneszerzők műveit szerelnek: Marquina, Reinfeld, Warren, Silver, Fall Leo, Bamberger, Millöcker, Robrecht. 20: Gih. Oprescu tanár felolvasása. 20.15: Alfréd Cortot hangversenye. (Gramofonlemez.) 20.45: George Stefanescu olasz dalokat énekel. 21.05: Művészeti előadás. 21.20: A rádió szalonzenekarának hangversenye. Vezényel: Const. Bobescu. A műsorban a következő szerzők műveit szerepelnek: Schmidseder, Riedel, Schirmann, Grieg, Hruby, Lanner. Közben 20: Sport. Hírek. 22.45: A Dinu Serbanescu-zenekar hangversenye, Gica Petrescu énekszámával. Közvetítés Sinaia-ból. 23.45: Hírek a külföldre angolul és franciául.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: „A komondor és a detektív kutya” Irta Nyáry Andor. (Felolvasás.) 11.45: „Sziámi ikrek.” (Felolvasás.) 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. 13.05: Hanglemezek. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: A rádió szalonzenekara. 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.15: „Apró sütemények” Fischhof Gyuláné előadása. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Nagy Margit, az Operaház tagja énekel zongorakísérettel. 18.40: „Dalmát tornyok alatt.” Thurzó Gábor előadása. 19.10: Sugár. Viktor orgonál. 19.55: „Kertészeti időszéri tanácsadó.” 20.15: Hírek szlovák nyelven. 20.20: Rác Norbert és cigány zenekara. 21: „A doljovai nábob leánya.” Szimmi öt felvonásban. Irta Herczeg Ferenc. Bevezetőt mond és rendezi Németh Antal. Kb. 23.05: Hírek, időjárásjelentés. 23.30: Az 1. honvédegyalozred zenekara. 23.45: T. B. Marle angol nyelvű előadása. 24: Hírek német és olasz nyelven. 0.10: Heinemann Ede és jazzzenekara játszik. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19.15: Sásdi Sándor előbeszélései. 19.55: Cigányzenekar. 20.30: Angol nyelvoktatás. 21: Hírek. 21.25: Hanglemezek. 22.35: Időjárásjelentés. 22.40: Az 1. honvédegyalozred zenekara.

Legújabb jelentéseink:

Csütörtökön délután a német Godesbergben találkozik újra Chamberlain és Hitler

A magyar kormányzó már megérkezett a keletporoszországi Sternbergbe

Lapzártakor jelenté Berlin: Chamberlain angol miniszterelnök és Hitler német vezér és kancellár kedden megállapodtak az obersalzbergi tanácskozások folytatásának helyét és időpontját illetően. A hivatalos berlini közlés értelmében a nagynordereji tárgyalásokat csütörtökön, f. hó 22-én délután 3 órakor folytatják, ugyancsak Németországban, a délkeleti hegyvidéken fekvő Godesberg községben, mely ismert magaslati üdülőhely.

Itt írjuk meg, hogy Horthy Miklós magyar kormányzó máris megérkezett Németországba, ahol Göring sternbergi (Keletporoszország) vadászterületének vendége.

Külső értekezletet tartott Chamberlain a további teendők felől

Prágából jelentik a Német Távirati Irodának: Hír szerint a kormány még kedden hivatalos közleményt szándékozik kiadni, amelyben hivatalosan is megerősíti, hogy elfogadja az angol-francia javaslatokat tárgyalás alapjául. Mindemellett a kormány lemondásával számolnak.

A csehszlovák kormány kedden délután a prágai francia és angol követeknek jegyzéket nyújtott át, melyben kifejezésre juttatja álláspontját a javaslattal kapcsolatban, amelyet az angol és francia kormányoktól kapott és amely további diplomáciai tárgyalásokat tesz lehetővé a békülékenység szellemében, amiről a csehszlovák kormány mindig tanubizonyosságot tett.

Tiso dr., a szlovák néppárt alelnöke, a párt több vezetőtagjával ma Prágába érkezett, hogy a párt tegnapi határozatainak megfelelően lépéseket tegyen a Benes köztársasági elnökkel. Politikai körökben elterjedt hírek szerint a kormány hajlandó a párt követeléseit bizonyos mértékig teljesíteni és a szlovák tartományi gyűlést mérsékelt törvényhozói jogkörrel felruházni.

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök lord Halifax külügyminiszter, Simon kincstári kancellár és Hoare belügyminiszter kedden délután megbeszélésre gyűltek össze. A tanácskozáson résztvevő Vansittart külügyi tanácsadó és Chedogan külügyi államtitkár.

Horthy-Beck találkozó készül?

Az esseni National Zeitung varsói jelentés alapján azt a hírt közli, hogy HORTHY magyar kormányzó és BECK lengyel külügyminiszter semleges területen rövidesen találkozhatnak. A találkozás — teljesen megbízhatónak mondott forrás szerint — a magyar, illetve a lengyel határ közelében történik meg s ezalkalommal az államiériák az európai helyzetet vizsgálják meg.

A PAT (Lengyel Távirati Iroda) nagyszabású, Kattowitzban lezajlott lengyel nemzeti tüntetésről számol be. Ezalkalommal a tömeg az 1920-ban Csehszlovákia részéről elfoglalt területeknek a visszaadását követelte.

A CeTeKa cseh távirati iroda este hét órakor hivatalos közleményt hozott nyilvánosságra, mely szerint azon hírek, amelyeket egy angol távirati

iroda hozott forgalomba és amely szerint a csehszlovák kormány elfogadta volna a francia-angol javaslatokat, nem felelnek meg a valóságnak. Este hét óráig a kormány nem adott választ a vonatkozó javaslatokra (Rador.)

Angol-ellenes tüntetések Moszkvában

Moszkvában különben nagy angol ellenes felvonulásokat és tüntetéseket rendeznek. A tüntetések olyan jellegűek, hogy a moszkvai angol nagykövetség épülete elé lovasosztásokat kellett kivezényelni. Az uccákon Chamberlaint ábrázoló szalmabábukat hordoz a tömeg és azzal gúnyolja az angol kormányt.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

ALKALMAZÁST KERES

Kozmetikusnő, nagy gyakorlat, olcsó árban házakhoz ajánlkozik. Modern felszerelés. Cim: Sylvia szalon. Str. Duca 4. 5921

ALKALMAZÁST NYER

Masamódeány, elsőrendű munkaerő szatmári előkező szalonba jó fizetéssel azonnalra felvétetik. Érdeklődők adják le címeiket az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5798

Borkezelésben gyakorlott, román nyelvet is beszélő, feltétlen megbízható munkaerőt keres bornagykereskedés vidéki városban 3500 lei havi fizetéssel. Ajánlatokat „Allandó” jellegre Löbl hírlap-irodába. 5798

Agilis utazó, ki vidékre jár, jutalékkal felvétetik. Cim a kiadóban. 5914

LAKÁS

Magányos intelligens nő kellemes otthon találat csendes magánházban. Str. Oituz 151a. Háztulajdonos.

Kiadó ötszobás modern lakás. Bul. Carol 5. 5892

5 és 3-szobás modern lakás minden komforttal november 1-re kiadó. Piața Catedralei 2. 5820

Főtéri üzlethelyiség kiadó. Cim a kiadóban. 5759

Háromszobás, modern lakás belvárosi új épületben kettőezerért kiadó. Str. Cosbuc 39.

Belvárosban kertrenyiló kétszobás lakás kiadó. Bul. Reg. Ferdinand 31. 5923

Ujonnan festett uccai kétszoba, előszoba, mellékhelyiségekkel kiadó. Str. Porumbaru 16. 5922

Kiadó november elsejére háromszobás, összkomfortos uccai lakás. Str. Russu Sirianu 3. 5915

Uj házban 2 és 3 szobás komfortos lakások november 1-re kiadók. Bul. Carol 68., földszint, reggel 11—1-ig, délután 5—7-ig. 5916

ELLÁTÁS

Fiatal izraelita urileány keres teljes ellátást intelligens családnál. Jellege „1500”. 5917

VÉTEL-ELADÁS

Kétkerekű flu-bicikli jó állapotban, mán-gorló, aranyfüggő eladó. Különbejárattal elegáns butorozott szoba kiadó. Cim a kiadóban. 5816

Fajtisza drótszörű foxik, 7 hetesek, eladók. Institoris, Str. Consistorului 11., II. em. 5874

Fehér gyermekágy és egy nagyobb kávédaráló eladó. Str. Rahovei 188. 5855

Rádiók, kerékpárok 125 lei heti részletfizetésre kapható gyári lerakattal. Str. Ilarie Chendi 9., udvari raktárban 5218

TISZTA, MOSOTT RONGYOT

megvételre keresünk. Cim a kiadóban.

Dióhálók, ebédlők,

kombinálszekrény, íróasztalok, esztlárok, tüstölt tölgy uriszoba, antik háló, bicdermayer tölgyarn tura, fiókos seccretair, antik szekrények és vitrinek nagy választékban.

Zálogöcsönöket

közvetünk. Előleg adunk, zálogcéduláját olcsón visszaadjuk.

TEMPO bizományi üzlet, F scher Elz-palota.

Irógépet keresünk sürgősen megvételre. „Comisio” biz.-üzlet, Dacia mellett. 5925

INGATLAN

Egy kisebb magánházat vennék 170—180 ezer leig. Cimeket a kiadóba kérek. 5924

KÜLÖNFÉLÉK

Beraktározási raktárban tiszta, száraz helyiségben lakásberendezések olcsón beraktározhatók. Butoreladást és bepakkolást elvégeznek. Eladó sürgősen egy nagy szalontükör, két hálószoba, nagy üvegfal, villanycsillárok, cselédágy, asztalok és székek. Str. Moise Nicoară No. 9—11. 5898

Kölcsönt keresek 10—25.000-ig ingatlanra, első helyen betáblázható. Cimeket a kiadóba kérek. 5854

Haláleset

elutazás, költözködésből kifolyólag veszek készpénzért ocska butorokat, ruhaneműket, ágyneműt, matracot, szőnyeget, varrógépet, egész lakberendezést, könyveket festményeket, hangszereket, makulatúrapapírt, ócskavasat, padlásholmit, — Vásárolok lakásban és padláson heverő bármilyenféle felesleges holmit, lim-tomot stb. Vidékre is megyek. Cimeket lakásomra. Levelezőlap- vagy személyes hívásra hazhozó jóvók. Uoju-uca 5.

Steiner Sándor.

Telefon 26-15. Telefon 26-15.